

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, GRUODŽIO – DECEMBER 15, 2016 • Vol. CVII Nr. 148 Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-14-16

ŠIAME NUMERYJE:

Įsimintinas „Retro vakaras“
Baltimorėje – 4 psl.

Šventinė tuntų sueiga – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

17-oji Vyriausybė pradeda darbą

Dainiaus Labučio nuotraukoje (iš k.): energetikos ministras Žygimantas Vaičiūnas, finansų ministras Vilius Šapoka, susisiekimo ministras Rokas Masiulis, teisingumo ministrė Milda Vainiutė, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson, premjeras Saulius Skvernelis, Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis, žemės ūkio ministras Bronius Markauskas,

švietimo ir mokslo ministrė Jurgita Petrauskienė, ūkio ministras Mindaugas Sinkevičius, aplinkos ministras Kęstutis Navickas, vidaus reikalų ministras Eimutis Misiūnas, sveikatos apsaugos ministras Aurelijus Veryga, krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis ir socialinės apsaugos ir darbo ministras Linas Kukuraitis.

17-oji premjero Sauliaus Skvernelio (7-tas iš k.) vadovaujama Vyriausybė antradienį iškilmingai prisiekė Seime. Priesaiką priėmė Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis. Prisiekusi Vyriausybė gavo įgaliojimus veikti. „Linkiu sąžiningai tarnauti Lietuvai ir jos žmonėms“, – palinkėjo Seimo pirmininko pirmoji pavaduotoja Rima Baškienė.

ELTA

Renginio viešnios – J. Caspersen (k.) ir R. Katiliūtė.

A. Vaškevičiaus nuotr.

Jaunosios Igliaukos dailininkėms – J. Katiliūtės teptukai.

Pagerbta iškili Šveicarijos lietuvių atstovė

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Prieš metus buvo paminėtas savo akademine veikla Šveicarijoje pagarsėjęsio išeivių lietuvių Gabrieliaus Stanulio (1915–1999) – talentingo menininko, skulptoriaus, mokslininko, pedagogo, nuširdaus tautiečio ir ryškios asmenybės – šimtmetis. Čikagos, Detroito ir Clevelando lietuviai turbūt dar prisimena šio „tylos menininku“ praminto dailininko parodas, surengtas 1984 metais. O štai šių metų gruodžio 9 dieną sukako 100 metų nuo jo žemietės ir žmonos, taip pat dailininkės Juzės Katiliūtės (1916–2009) gimimo.

Didžiąją gyvenimo dalį Šveicarijoje praleidusi menininkė savo darbais pamažu grįžta į Lietuvą, į gimtąjį Sūduvos kraštą. Marijampolės kultūros centre, minint šią sukaktį, surengta J. Katiliūtės darbų paroda ir jos gimtadienio minėjimas, į kurį specialiai iš Šveicarijos atvyko šios šalies Lietuvių Bendruomenės (LB) pirmininkė Jūratė Caspersen, o iš Vilniaus atvyko J. Katiliūtės dukterėčia, taip pat dailininkė Rūta Katiliūtė, šiomis dienomis pristatyta Nacionalinei kultūros ir meno premijai. Kartu surengta ir Šveicarijos LB fotografijų paroda „Lietuvių Šveicarija“.

– 3 psl.

Gyvenimas nėra lengvas, tačiau jis mums duoda meną, tikėjimą ir meilę – *Albert Camus*

NUOMONĖS, KOMENTARAI

ANGELĖ KAVAK

Berods taip dainavo Pupų Dédé, sovietams okupavus Lietuvą? Gaila, kad lietuvių mėgtas poetas mirė taip ir nesulaukęs Lietuvos laisvės. O jei būtų sulaukęs, gal ir toliau būtų dainavęs, kad mes – rusų, nes lietuviai ir toliau mielai žiūri rusų televiziją, gausiai renkami į rusų dainininkų koncertus, o jei nori įmantriau išreikšti savo mintis, retai apsieina neįpynę rusiško žargono ar keiksmazodžio.

Sovietiškų apraiškų Lietuvoje rasime kone kiekviename žingsnyje. Net ir ten, kur, atrodytų, jų tikrai neturėtų būti – mūsų versluose, mat jie Lietuvoje prasidėjo tik po 1991-ųjų. Sovietmečiu Lietuvoje nei verslo, nei verslininkų nebuvo, o Maskvos link duoklės forma riedėjo mūsų dešros bei skilandžiai, todėl rusai dar iš tų laikų žinojo, kad „Pribaltika“ yra „zaganica“ ir kad iš ten atvažiuoja skaniausias maistas.

Gal todėl nepriklausomos Lietuvos verslininkų akys pirmiausia nukrypo į Rusiją. Nesu priešišškai nusiteikusi prieš lietuviškųjų įmonių verslo ryšius su Rusija. Gera, kada šalys bendradarbiauja, prisidedamos prie ekonomikos augimo. Blogai, kad žiūrima tik viena kryptimi, kada dažnas verslininkas patars „nedėti visų kiaušinių į tą patį krepšį“.

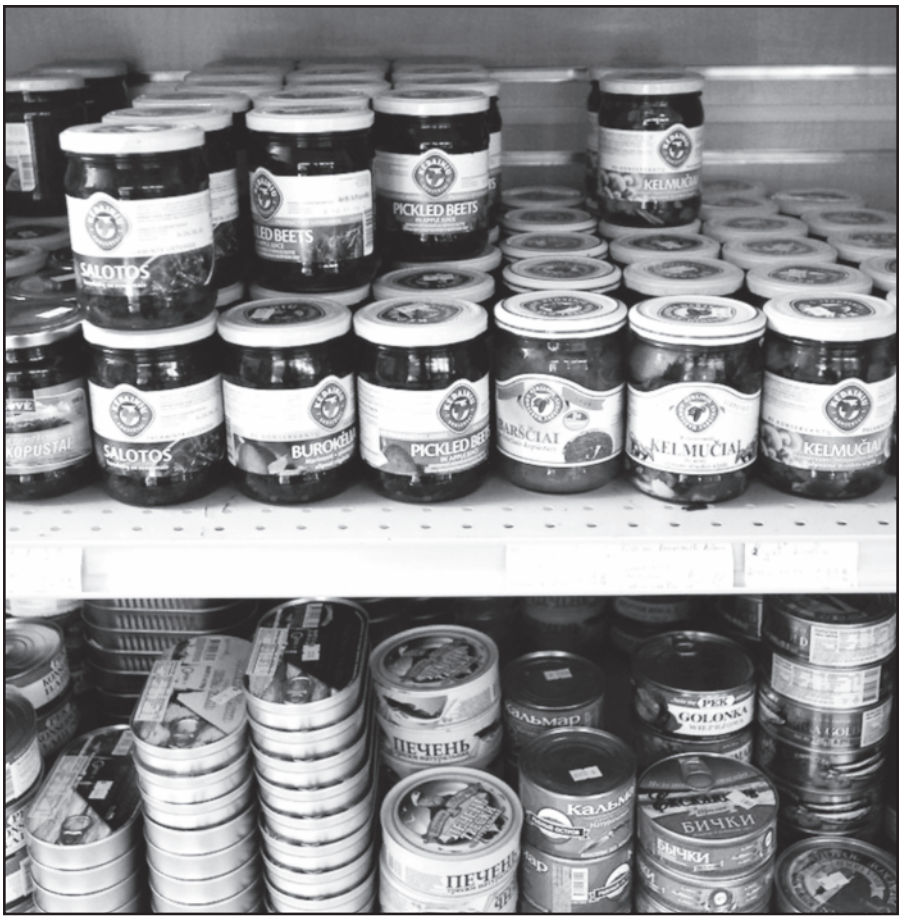
Po 1991-ųjų Rusijon susitikti su ministerijų vadovais važiavo mūsų vadybininkai su dešrų bei sūrių prikimštais lagaminais, ir su storais vokeliais kišenėse, nes buvo pripratę prie „nepetsi-nevažiuosi“. Rusai mėgo lietuviškus maisto produktus, pasiryžę mokėti daugiau už „pribaltyjskyje delikatesy“. Nereikėjo jokių rinkodaros programų ar kitokių įmantrybių. Ką nuveždavo, tą suvalgydavo. Lietuviškos įmonės klestėjo ir nesirūpino, kas bus rytoj.

O tas rytojus užėjo kaip juodas debes: Rusijos prezidentas nesutarė su Lietuvos prezidentu, buvo parašytos pažymos apie Lietuvos maisto užkratus, ir Rusija uždarė lietuviškoms įmonėms vartus, palikdama savo piliečius be „Pribaltikos“ gėrybių.

Manote, kad lietuviai pasisuko į didesnę ir turtingesnę Amerikos rinką? Tam tikra prasme taip, nes lietuviškos įmonės kuopomis ėmėsi šturmuoti rusų importuotojus New Yorke, aprūpinančius iš Sovietų Sąjungos prieš kelis dešimtmečius čia atvykusius pabėgėlius, kurie mielai perka gal ir ne itin prestižinėse, ir ne itin švariose rusų etninėse parduotuvėse, tačiau ir toliau be jokios reklamos džiaugiasi „pribaltikos“ tiekiamais malonumais.

Deja, pabėgėlių vaikai jau eina į amerikiečių parduotuves, ir pirkėjų

Vilnius mūsų, o mes rusų

Brighton Beach (New York rusiškas rajonas) parduotuvėse vis mažėja. Atrodytų laikas suvokti, kad reikia keisti verslo kryptį. Ar galėtų lietuviško maisto gamintojai pripratinti amerikiečius prie lietuviško maisto? Galėtų, nors tikrai ne prie giros arba prie mūsų sūdytos silkės, kuriuos amerikiečiai išspjauna vos paėmę į burną. Lietuviškas maistas yra skanus ir turintis mažiau chemikalų nei amerikietiškas. Amerikiečiai perka ir saldinius, ir duoną, ir medų, lašišą bei kitus produktus. Ne tokiais kiekiais kaip rusai, nes daugelis amerikiečių ne tik kad nežino lietuviškų įmonių ir jų gaminamų produktų, bet ir retas iš jų atsakys, kur yra Lietuva.

O ir kaip jie žinos, jei Lietuvos ar jos gaminių pristatymui praktiškai neskiriama jokių lėšų ar pastangų. Ką kalbėti apie kažkokią reklamą, jei gamintojai, noriai „tepe“ rusų užsakovus, gaili įdėti vieną kitą dėžutę pavyzdžių Amerikos pirkėjui, kad jie galėtų paragauti.

Maždaug apie 2000-uosius metus tarptautinėse maisto produktų paro-

dose dalyvaudavo geriausiu atveju viena-dvi lietuviškos kompanijos, jau šiandien didžiausiose parodose – Anugoje, SIAL ar Fancy Food Show – apie 50. Stendai gražūs, skoningai paruošti, vadybininkai profesionaliai pasirengę sutikti lankytojus. Deja, palyginti su Vakarų Europos šalimis, stendai palyginti tušti, juose daugiausia apsilanko Azijos arba tie patys New York rusų pirkėjai.

Ar yra kas nors daroma, kad lietuvių produkcija galėtų plačiau įeiti į Amerikos rinką? Praktiškai nieko. Esu dalyvavusi keliuose Lietuvos pristatymuose Amerikoje, kuriems Lietuvos vyriausybė išleido daug, tačiau nepasiekė savo tikslo: salėje kalbų klausėsi ne prekybinių centrų vadybininkai, o dažnai pensininkai ir bedarbiai bei vienas kitas draudimo ar transporto agentas. Manychiau, jei tokių renginių organizatoriai į pagalbą pasitelktų vietos profesionalus, panašia veikla užsiimančias visuomenines organizacijas, rezultatai nebūtų tokie graudūs. Deja, vienijančių pastangų taip pat nesimato: kiekviena vyriaus-

sybinė ekonomine plėtra užsiimanti Lietuvos organizacija tempia ratus savon pusėn, bet kokį bandymą padėti vertindamos kaip nepageidaujamą kišimąsi į jų veiklą.

Į Ameriką dažnokai atvažiuoja įvairiausių Lietuvos verslo įmonių atstovai. Pabuvę dieną kitą New Yorke, Čikagoje ar Los Angeles, susitikę su tais pačiais rusų pirkėjais, grįžę į Lietuvą pergalingai skelbia apie rūkytos ar vytintos mėsos stygių Amerikoje, ir apie tai, kaip mūsų mėsininkai užkariauja Ameriką. Deja, jie nežino, kad jei Amerikoje ko nors nėra, vadinasi nereikia. Jei lietuviai nori parduoti savo rūkytus skilandžius Amerikoje, vadinasi turi iširti, ar jų skonis bus priimtinas amerikiečiams. Jei ne, vadinasi tuos skonius teks pakeisti. Garsusis lektorius, psichologas Dale Carnegie rašė, kad jis mėgsta braškes su grietinėle, tačiau, eidamas žvejoti, ant meškerės kabliuko mauna slieką, kad žuvį pagautų. Tuo tarpu mūsų tautiečiai ir toliau gauda žuvį su braskėmis bei grietinėle.

Pavyzdžiui, Lietuvių verslo taryba, įsikūrusi JAV 1999 metais, tarp savo narių turi įvairaus amžiaus, įvairaus išsilavinimo bei patirties žmonių, kurie mielai, be jokio užmokesčio padėtų lietuvių kompanijoms įeiti į Amerikos rinką. Deja, bet koks bandymas padėti ar patarti dažniausiai susilaukia aštraus lietuviškų organizacijų atkirčio, kad lietuviai išviečiai vėl lenda su savo patarimais. Sutinkame, kad lietuvių gamintojai yra geriau susipažinę su savo produkcija, gerai žino rinkodaros savitumus savo šalyje. Deja, Amerikos rinkodara skiriasi nuo lietuviškosios. Tik sujungę pastangas bei žinias abiejose vandenyno pusėse galėsime pradėti kalbėti apie pirmuosius sėkmingus žingsnelius link ženklėsių pasiekimų Amerikoje.

Kada žinoma amerikiečių kompanija pagamina naują produktą, jo įvedimui į rinką iš karto skiria kelias dešimtis milijonų dolerių. Tiesiogine prasme rinka šturmuojama – reklama laikraščiuose bei televizijoje, renginiai su šalies įžymybėmis, kurios kalba apie naujieną, ragavimai ir dar kartą ragavimai, akcijos. Suprantu, kad tokių pinigų lietuvių gamintojai neturi ar nenori išleisti, todėl apsiriboja trumpalaikiais sprendimais.

Įvesti lietuviškus gaminius į JAV rinką yra būtina, nes ji ne tik didelė, bet ir gana stabili. Laikas įvertinti galimybes, sudaryti ilgalaikius planus ir pradėti dirbti ta kryptimi, kuri gal ne taip greit, kaip kad pardavimai Amerikoje rusams, tačiau ilginiui atneš kur kas patikimesnių rezultatų bei tvirtesnę pagrindą po kojomis.

Angelė Kavak – PLB Ekonominės komisijos pirmininkė.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284 Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD): – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

Administracija –

skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,

audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome. Nepanaudotų straipsnių nesaugojame.

Pagerbta iškili Šveicarijos lietuvių atstovė

Atkelta iš 1 psl.

J. Katiliūtė gimė Marijampolės apskrityje, Igliaukos miestelyje. Dar 2008 metais dailininkės valia per 40 jos tapybos darbų buvo parvežta į Marijampolę, o jau po jos mirties, 2011-aisiais sugrįžo dar 58 jos drobės, taip pat asmeniniai daiktai. Šie darbai persiūsti vykdam J. Katiliūtės testamentą, kurio vykdytoja dailininkė skyrė savo seserį, Connecticuto valstijoje Hartfordo mieste gyvenančią Albiną Katiliūtę-Janus. Juzės ir Albino brolis Viktoras Katilius (1910–1993), dailininkės R. Katiliūtės tėvas, buvo rašytojas, išgarsėjęs originaliais modernistiniais kūrinių, praėjęs Jakutijos lagerių siaubą ir buvęs nepageidautinas sovietinėje Lietuvoje.

J. Katiliūtės darbų kolekciją į Lietuvą 2011 metais atlydėjęs buvęs Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Šveicarijoje Erikas Petrikas tada sakė, kad visų švelniai „Juzyte“ vadinta dailininkė daug žinojo apie jos gimtąjį Marijampolės kraštą, labai džiaugėsi, kad dalis jos kūrinių sugrįžo į gimtinę. 2003 metais Jungtinių Tautų atstovybėje Ženevoje buvo parengta plati buvusio J. Katiliūtės vyro, garsaus menininko skulptoriaus Gabrieliaus Stanulio, savo skulptūromis išpuošusio visą Ženevą ir jos pačios darbų paroda.

„60 metų dailininkė gyveno svetimame krašte ir visada norėjo grįžti į gimtąją Igliauką, Marijampolę. Jos sielos kampelyje visada išliko šie namai, ir jokie gražiausi Alpių kalnai jų neištūmė. Dailininkė visada, ir parodų Šveicarijoje, ir Amerikoje metu pabrėždavo, kad yra lietuvis, tuo didžiausi. Dabar čia sugrįžo jos darbai, kartu sugrįžo ir asmeniniai daiktai, tarp kurių – ir jos teptukai, jiems skirta vazelė, dažų maišyklė. Padėtas paskutinis taškas ilgame ir labai turiningame gyvenime, kuriame visko buvo labai daug“, – tada sakė J. Caspersen.

J. Katiliūtė, ką tik Vilniuje baigusi dailės akademiją, turėjo emigruoti iš Lietuvos, nes jos vyras G. Stanulis buvo ketverius metus mokesis Italijoje, jėzuitų mokykloje, tad buvo aišku, kad naujajai sovietinei valdžiai jis užklius. Jie išvyko 1944 metais, per Lenkiją, Vokietiją, Austriją po metų atsikūrė Šveicarijoje. Nakvoti tekdavo laukuose, miškuose ir net kapinėse. Būdavo akimirklų, kai atrodydavo, kad jau neišgyvens. Vokietijoje, netoli Šveicarijos sienos, abu dirbo vokiečių kunigo protestanto šeimoje, jai teko karves melžti, kitus sunkius darbus dirbti, kad galėtų išgyventi ir prasimaitinti. Šveicarai tada nebuvo draugiški pabėgėliams, stengėsi juos išstumti į kitas šalis, nes ten buvo daug tokių atvykusiųjų. Dailininkė atnaujino studijas Ženevos menų mokykloje, nors sekėsi labai sunkiai, teko verstis ir iš Caritas organizacijos pašalpi, ir iš mažų stipendijų.

J. Katiliūtė, norėdama pragyventi, ėmėsi tapyti šveicariškus laikrodžius. Jai net penkiolika metų teko laukti, kol gavo Šveicarijos pilietybę, nors daug kartų rašė prašymus įvairioms organizacijoms – vis sulaukdavo atsakymų, kad pilietybės negaus, nes per daug bendrauja su svetimšaliais, t. y. ir su lietuviais, be to, šeima dar nėra priaugusi iki šveicariško mentaliteto ir nėra ekonomiškai susitvarkiusi, taigi neturtinga.

„Teta man buvo labai artima, turiu jos daug laiškų, mano tėvas nuolat su

ja bendravo. Šveicarijoje ji išsiskyrė su vyru, buvo labai vieniša, mano tėvas ją daug kartų įkalbinėjo grįžti į Lietuvą, bet ji nesiryžo. Lankiau ją Ženevoje su savo sūnumi, irgi dailininku, daug kalbėdavomės apie meną. Tai buvo labai įdomus, labai jautrus, mažakalbis žmogus, gyvenęs savo pasaulyje. Ji visada gyveno su Lietuva, gimtinė buvo jos širdyje“, – pasakojo dailininkės dukterėčia R. Katiliūtė.

Ji prisiminė, kad teta savo daugiaaukščiam name buvusio buto erdviame balkone dideliuose vazonuose augino lietuviškus medžius – beržą, eglę, bet kaimynams tai nepatikė ir jie skųsdavėsi. Čia, balkone nuolat žaliudavo lietuviškos rūtos, kurias dailininkė labai mėgusi. Jai buvo labai svarbu susitikti su Šveicarijoje viešėjusiais lietuviais, ji Ženevos stotyje pasitikdavo ir iš Ciuricho atvykusius lietuvius, jiems ir traukinio bilietus nupirkdavusi.

Šveicarijos LB pirmininkė J. Caspersen, kuriai su dailininke teko bendrauti paskutiniais jos gyvenimo metais, sakė, jog tos senosios kartos žmonės nelabai mėgo pasakoti apie save, ir reikėjo ilgai būti šalia, kad suprastum tą žmogų.

„Dailininkė nuolat kartodavo – nežinia, kas aš būčiau be tapybos. Aš net nežinau, kuo ji gyveno – gal oru? Tokia smulkutė, mažutė, beveik nepastebima, tačiau kai užėini į jos studiją, pamatai jos kūrybą, tada supranti, kad tai žmogus, turintis milžino sielą. Kai į Šveicariją pradėjo važiuoti trečiabangininkai, ji jau buvo silpnos sveikatos, tai bendruomenės susirinkimuose ne visada galėdavo dalyvauti, nors labai stengėsi bendrauti su lietuviais. Manau, kad iki galo ši menininkė dar neatrasta, dar ne visa ji grįžo į Lietuvą, dalis jos darbų atsikūrė Jungtinių Amerikos Valstijų meno aukcionuose, ten išvežtas ir jos dienoraštis, kuris mums papasakotų daug įdomių dalykų“, – sakė J. Caspersen.

Per daugelį metų keitėsi ir dailininkės kūryba – iš pradžių joje vyravo tamsios spalvos, vėliau joje atsirado daugiau šviesių spalvų, o J. Katiliūtė

buvo vadinama „magiškų peizažų dailininke“. Dailės kritikai pastebėjo jos darbų spalvingumą ir originalumą, vadino ją apčiuopiamo ir neapčiuopiamo pasaulio dailininke. 1994 metais Lietuvos dailės muziejuje buvo surengta retrospektyvinė paroda, kai dailininkė lygiai po penkiasdešimt metų sugrįžo į gimtąjį kraštą. 2005 metų liepą ji buvo apdovanota Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi.

„Ji labai nemėgo garbinimų, pagyrų, liaupsų, tad bijojome, kaip priims ši apdovanojimą. Tačiau jis buvo skirtas už dailininkės nuopelnus Lietuvos dailei, ir J. Katiliūtė jį su džiaugsmu priėmė. Dabar šis apdovanojimas turbūt irgi atsikūrė Amerikoje, nes po jos mirties iš ten atvykusi dar ir dabar gyva jos sesuo su sūnum advokatu daug ką išsivežė“, – sakė J. Caspersen.

„Kūryba yra kaip sėja – iš pradžių reikia grūdą turėti, o paskui jau sėti. Manau, kad bet kokia kūryba yra tarsi kalba, nes juk paveikslai kalba. Pažiūrėkite, kiek jausmų yra sudėta į spalvas“, – rašė J. Katiliūtė savo laiškuose. Ir ištis jubiliejinėje jos parodoje jauti, kad kalba visi namo sugrįžę jos kūriniai, kalba ir jos teptukinė bei jau amžiams išdžiūvę teptukai joje. Minėjimo metu pora dailininkės teptukų buvo padovanoti jos gimtosios Igliaukos jaunosioms menininkėms.

Renginyje dalyvavę Igliaukos bendruomenės atstovai pasakojo, kad Katilių pėdsakų šiame miestelyje, kur jie gyvenę nuo 1904 metų iki Pirmojo pasaulinio karo jau nėra liks, ir seniausio gyventojai jų neprisimena. Tačiau kraštiečiai didžiuojasi garsiąja dailininke, o jubiliejaus proga miestelio bibliotekai buvo padovanotas jos tapytas peizažas.

Tą pačią dieną Marijampolės kultūros centre buvo atidaryta ir Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės kilnojama fotografijų paroda „Lietuvių Šveicarija“, skirta Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui. Jau dešimtmetį šiai bendruomenei vadovaujanti J. Caspersen pasakojo, kad paroda pirmą kartą parodyta šiemet vasarą Ukmer-

gės rajone, Prezidento Antano Smetanos dvare vykusio Pasaulio Lietuvių Bendruomenių suvažiavimo metu, o vėliau pradėjo kelionę per Lietuvą, pirmiausia užsukdama į vietas, kurios kokių nors būdu susijusios su šia Alpių šalimi. Parodą sudaro trys dalys – istorinė, kurioje atiduota duoklė kelioms dešimtims lietuvių, kurie veikė Šveicarijoje prieš Antrąjį pasaulinį karą, taip pat tradicijoms ir šiandienai skirtos dalys.

J. Caspersen sakė, kad ekspozicijos „Lietuvių Šveicarija“ idėją paskatino suvokimas, jog Lietuvos valstybės atkūrimas 1918 metais buvo milžiniškas Lietuvos žmonių, nepabūgusių prisiišti atsakomybės už visų mūsų ateitį, laimėjimas. Ši ekspozicija – tai tiltas atgal į Tėvynę, netrukus minėsiančią savo valstybės atkūrimo 100-ąsias metines. „Norime tautiečiams Tėvynėje papasakoti apie savo antruosius namus, apie tai, kad Lietuvą kaip valstybės idėja ten gimė ir buvo oficialiai paskelbta dar 1916 metais Berne ir Lozanos konferencijose. Parodoje yra ir knygos ‘Alpių lietuviai’ viršelio nuotrauka, kurioje – kalnuose tapanči Juzė Katiliūtė“, – sakė Bendruomenės vadovė.

Ekspozicijos nuotraukose ir koliažuose, kurių autoriai – Eglė Dranevičienė, Danutė Gudauskienė, Ilona Katkienė, Diana Brunner, Rita Meyer, Laima Jokimaitė-Tikuišienė, Vilma Kinčiūtė-Kern, Lijana Tagman, Feliksas Ostapenko ir Rimas Sukarevičius pristatoma plati Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės iniciuotų ir įgyvendintų kultūrinių, literatūrinių, visuomeninių, edukacinių darbų panorama.

J. Caspersen pasakojo „Draugui“, kad Bendruomenė šiuo metu turi 150 narių, kasmet organizuoja tradicinius renginius, priima svečius iš Lietuvos, leidžia periodinį leidinį „Šveicarijos lietuvių žinios“ – šių metų numeryje bus ir pasakojimas apie J. Katiliūtės 100-mečio minėjimą Marijampolėje. Iš viso, J. Caspersen žiniomis, šioje Alpių šalyje dabar gyvena apie du tūkstančius lietuvių.

Fotografijų paroda „Lietuvių Šveicarija“ pristato šią Alpių šalį.

A. Vaškevičiaus nuotr.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

„Retro vakare“ šurmuliavo išsipusčiusios elegantiškos ponios ir skrybėlėti galantiški džentelmenai.

Bob Noeth nuotraukos

„Retro vakare“ sukosi elegantiškos poros

LAIMA LIUTIKIENĖ

Lapkričio 18 dieną teko dalyvauti įspūdingame renginyje – Baltimorės Lietuvių namų organizuotame „Retro vakare“. Prisipažinsiu, nesitikėjau, kad 2016-ųjų pabaigoje pavyks nusikelti beveik visu šimtmečiu atgal į praeitį, tačiau organizatorių sumanymas prano ko lūkesčius. Pats Lietuvių namų pastatas alsuoja turtinga prabėgusių dešimtmečių istorija, todėl, vos uždarę laukujes duris, pasijutome visai kitoje epochoje. Pasitiko išsipusčiusios elegantiškos ponios, skrybėlėti galantiški džentelmenai. Praeities įspūdį stiprina salės dekoras, subtilus apšvietimas, dailiai patiekti užkandžiai... Galėjai pagalvoti, kad esi praėjusio šimtmečio trečiojo dešimtmečio aukštuomenės klube.

Vakaro programa taip pat pakerėjo savo įspūdingumu. Keletą puikių kūrinių sudainavo Kathryn Howell, pianinu skambino Lukas Globe, „Malūno“ šokėjai džiugino visus perliukais iš savo naujausio repertuaro. Norintys galėjo išgyti Jerry Breen pieštą karikatūrą ar išiamžinti prie vienos iš meistriškai paruoštų foto-

sienelių. Vakara pratesė magas Michael Cantori, kurio triukai pralinksmino ne tik vaikus, bet ir suaugusius. Nuširdžių plojimų susilaukė ir profesionalių šokėjų iš „Robin Miller Entertainment“ retro stiliaus pasirodymas, perėjęs į didžesnio Michelle Dwyer vedamą čarlstono šokio pamoką.

Patys ištvermingiausieji ir drąsiausieji šventės dalyviai pasirodė kostiumų konkurse, o norintys turėjo galimybę išbandyti sėkmę tyliajame aukcione ir loterijoje. Vakaro metu veikė baras, kvietęs pasivaishinti pagal Smetonos laikų slaptą receptūrą suplaktais kokteiliais.

Baltimorės Lietuvių namai metinį lėšų rinkimo renginį ruošia jau ne pirmą kartą, ir reikia pripažinti, kad vakaro tema šiemet buvo pasirinkta tikrai puiki. Tikiu, kad renginio organizatoriai susilaukė daugybės pagyrų ir padėkų, nes daugumos sutiktų vakaro svečių veidai švietė šypsena ir džiaugsmu. Beje, vakaro metu buvo pagerbti ir šių metų XV Lietuvių tautinių šokių šventės savanoriai.

Šokių šventės organizacinio komiteto pirmininkas Linas Orentas padėkojo gausiam talkininkų būriui. Laiko, energijos ir lėšų negailėjusiems žmonėms, padėjusiems suor-

Vakaro metu buvo pagerbti ir šių metų XV Lietuvių tautinių šokių šventės savanoriai ir organizatoriai. Šokių šventės organizacinio komiteto pirmininkui Linui Orentui (antras iš k.) talkininkai atminčiai padovanojo šventės logotipą, įamžintą drobėje.

ganizuoti nuostabią šventę, buvo įteiktos atminimo dovanėlės. Linui Orentui talkininkai atminčiai padovanojo šventės logotipą, įamžintą drobėje. Šventės organizacinio komiteto dizaino ir produkcijos vadovė Simona Užaitė buvo pagerbta JAV L B Krašto valdybos padėkos raštu ir atminimo dovanėle. Už pasiaukojantį darbą ir puikius rezultatus ieškant šventės rėmėjų atminimo dovanėlė buvo įteikta ir Jonui Howes.

Baigiant norisi palinkėti Baltimo-

rės Lietuvių namams ir toliau išlikti tokiu jaukiu, patraukliu ir stipriu lietuviybės centru. O jeigu dar nesate ten buvę, būtinai apsilankykite – namuose ne tik vyksta įvairiausi renginiai, bet ir veikia turtingą eksponatų kolekciją turintis lietuviybės muziejus!

Laima Liutikienė – JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkė informacijai ir JAV LB Šiaurės New Jersey apylinkės pirmininkė.

Čarlstono šokio žingsnelių išmokti panoro daug vakaro dalyvių.

„Malūno“ šokėjai pristatė puikią programą.

Tarptautiniame vakare dalyvavo ir lietuviai

Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas Darius Barčius pakvietė Floridos lietuvius dalyvauti tarptautiniame vakare.

Gruodžio 1 dieną St. Petersburgo Lietuvių klubo Floridoje nariai, Lietuvos kariuomenės pulkininko leitenanto Dariaus Barčiaus pakviesti dalyvavome Coalition International vakare McDill oro pajėgų bazėje.

Į vakarą susirinko per 1 000 svečių iš maždaug penkiasdešimties šalių. Tarp lietuvių be pulkininko dalyvavo ir jo žmona Kristina Barčiuvienė, duktė Mėta Barčiūtė, vietos lietuviai: Irena Adickas, Rita Bezdicek, Dalė Gotceitas, Akvis Kovera, Donata Kovera, Algimantas Krikščikas, Ramutė Krikščikas ir Sandra Skvirblys.

Irenos Adickas info

Kristina Barčiuvienė (kairėje) ir Irena Adickas siūlė renginio dalyviams paragauti lietuviškų sausainiukų – grybukų.

Mėta Barčiūtė renginyje dėvėjo lietuviškus tautinius drabužius.
I. Adicko asmeninio archyvo nuotraukos

Floridoje skambėjo muzika ir poezija

Vakaro metu programą pristatė (iš k.): Rimantas Pažemeckas (gitarą ir vokalas), Aura Kižytė (vokalas), Vygantas Kazlauskas (gitarą ir vokalas), Sandra Avižienytė (poetė) ir Paulius Jankauskas (klavišiniai).
JAV LB Palm Beach (PB) apylinkės archyvo nuotraukos

Lapkričio 26 dieną Lietuvos garbės konsulate Palm Beach mieste, Floridos valstijoje vyko muzikinė popietė ir Sandros Avižienytės poezijos knygos „Kai akyse suspindi ilgesys“ pristatymas.

Poetė Sandra Avižienytė rašo apie savo jausmus, ilgesį, meilę. Vakaro metu skambėjo muzika ir dainos, sukurtos pagal Sandros eiles. Gitaromis grojo ir dainavo Rimantas Pažemeckas ir Vygantas Kazlauskas, dainavo Aura Kižytė, klavišiniais grojo Paulius Jankauskas. Buvo galima išgirsti „Kai akyse suspindi ilgesys“, „Draugysė“, „Tik Tu“, „Esu laimingas žemės vakaras“ kūrinius.

Vakaras buvo įspūdingas ir sėkmingas. Dėkojame visiems, kurie atliko programą.

Laimos Lileikienės-Shea info

JAV LB PB apylinkės nariai džiaugėsi puikiai pavykusiu renginiu. Iš k.: poetė Sandra Avižienytė, muzikantas Rimantas Pažemeckas, JAV LB PB apylinkės pirmininkė ir sekretorė Laima Lileikienė-Shea, muzikantas Paulius Jankauskas, JAV LB PB apylinkės vicepirmininkė Ingrida Bridikytė, JAV LB PB apylinkės išdininkė Fausta Maas, muzikantai Vygantas Kazlauskas ir Aura Kižytė.

Renginyje Lietuvai atstovavo būrelis Floridos lietuvių kartu su Lietuvos kariuomenės pulkininku leitenantu Dariumi Barčiumi (pirmas iš d.).

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Broliai, apdovanoti „Gyvybės gelbėjimo“ ordinais (iš k.): vair. Erikas Keturakis, sl. Audrys Kelečius, Aleksas Rasutis, sl. Adomas Kilikevičius ir psl. Jonas Jodwalis.

Sesė Alina Meilytė raportuoja tuntininkams: broliui Vyteniui Lietuvninkui ir sesei Renatai Borucki.
s. fil. Julijos Deuschle nuotraukos

Šventinė tuntų sueiga

**V.S. FIL. AUŠRA
JASAITYTĖ-PETRY**

Kalėdos – tai šventė, kuomet šeimos susirenka švęsti Jėzaus gimimo dieną. Pasidžiaugti kartu. Lemonto „Lituanica“ brolių ir „Aušros Vartų/Kernavės“ sesių tuntai gruodžio 3 d., šeštadienio, popietę Pasaulio lietuvių centre buvo susirinkę švęsti Kūčias kaip viena didelė šeima.

Sueigoje buvo susirinkę nemažai skautų ir skaučių, tėvelių, giminių pasidžiaugti sesių ir brolių skautiškais pasiekimais ir kartu šeimyniškai švęsti lietuviškas Kūčias.

Ps. fil. Alina Meilytė oficialiai suėigos pradžia brolius ir seses pakvietė susirikiuoti pagal tuntas. Net ir patys jauniausi broliai ir sesės (liepsnelės, giliukai, paukštytės, vilkiukai ir bebriukai) atidžiai klausė sesės Alinos komandų. Visi stovėjo ramiai ir lygiavo.

Sesė Alina pranešė, kad sueigoje dalyvauja apie 60 skautų ir skaučių; raportą priėmė – v.s. fil. Vytenis Lietuvninkas, „Lituanica“ tuntų tuntininkas, ir v.s. fil. Renata Borucki, „Aušros Vartų/Kernavės“ tunto tuntininkė. Po to tuntai sušuko savo tuntų šūkius. Šūkliai nuskambėjo per visą centrą, kuriame tuo metu vyko tradicinė Pasaulio lietuvių centro Kalėdinė mugė.

Sesė Alina pakvietė v.s. fil. Rūtą

Ozers perskaityti įsakymus, kuriuose buvo išvardintos sesės – nuo paukštyčių iki prityrusių skaučių, kurios pastaruosius keletą mėnesių labai stengėsi lavintis ir įgyti skautiškų žinių bei keletą specialybių. BRAVO Sesės!

Toliau brolis Donatas Ramanauskas perskaitė „Lituanica“ tunto ir Lietuvnių skautų sąjungos įsakymus.

Praėjusią vasarą Rako stovykloje, kanojų išskyloje, 6 broliai (5 iš „Lituanica“ tunto ir vienas iš Čikagos vietininkijos) beplaukdamai pamatė, kad kažkas atsitiko vienos moters kanojai. Broliai išgelbėjo šią moterį. Tiems broliams buvo įteikti „Gyvybės gelbėjimo“ ordinais. Brolis Donatas pakvietė brolius žengti tris žingsnius į priekį, ir brolis Vytenis jiems prisegė ordinus. „Gyvybės gelbėjimo“ ordinais buvo įteikti šiems „Lituanica“ tunto broliams: psl. Jonui Jodwaliui, sl. Audriui Kelečiui, vair. Erikui Keturakiui, sl. Adomui Kilikevičiui ir Aleksui Rasučiui. Sveikiname brolius.

Š. m. gegužės mėnesį Dievas Namą pasikvietė ps. fil. Liną Paužuolį. Brolis Linas aktyviai palaikė ryšį su Amerikos skautais. Daug mūsų brolių pasiekė Amerikos skautų „Erelio“ laipsnį. Sudaryti šią programą buvo brolio Lino vizija. Kad jo vizija gyvuotų, brolis Robertas Vitas perėmė šią pareigą. Pagal tradiciją, jei kas perima kokią nors pareigą, yra perduodama ir vėliava. Tuntas „Lituanica“ priklauso Amerikos skautų draugovei 113, kuri turi savo vėliavą. A. a. brolio

„Aušros Vartų/Kernavės“ tunto sesės.

Lino žmona Carrie jo vardu Amerikos skautų draugovės 113 vėliavą perdavė broliui Robertui. Brolio Lino vizija gyvuos toliau.

Įsakymams pasibaigus sesė Alina tuntų tuntininkus pakvietė sveikiniams. Po to paukštytės ir vilkiukus ji pakvietė pasirodymui. Svečiai turėjo progos ir padainuoti. Toliau sesė Renata, brolis Robertas Vitas paskaitė

Kūčių vakaro pasaką.

Pasirodymams pasibaigus dalyviai buvo apdovanoti kalėdaičiais. Pasidaliję kalėdaičiais ir sukalbėję malda, vaišinėmės tradiciniais – suneštiniais Kūčių valgiais.

Šventinė tuntų sueiga baigėsi linksmai. Visi svečiai ir skautai namo išvyko su kalėdiniu džiugesiu širdyse.

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų metų

Lietuvių skautų sąjunga nuoširdžiai sveikina Jus su artėjančiomis šventėmis. Linkime Jums ramiai ir jaukiai praleisti Kūčias su artimais žmonėmis ir linksmai atšvęsti šv. Kalėdas. Lai Naujieji 2017 metai būna pilni sveikatos, stiprybės ir santarvės!

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA

LSS Tarybos pirmininkė v.s. fil. Rūta Baltaduonytė-Lemon
Vyr. sk. ir brolijos vadas s. fil. Albertas Kerelis, Jr.
Vyr. sk. pavaduotojas ir seserijos vadė s. fil. Daiva Chauhan
ASS centro vadijos pirm. v.s. fil. Ričardas Chiapetta

Skautai ne tik rengia Kaziuko mugę pavasarį, bet ir tradiciškai dalyvauja Kalėdinėje mugėje. Ant Aušros Vartų/Kernavės tunto stalo netrūko papuošimų eglutei bei įvairiausių dovanėlių padėti po ją.
Dainos Čyvienės nuotr.

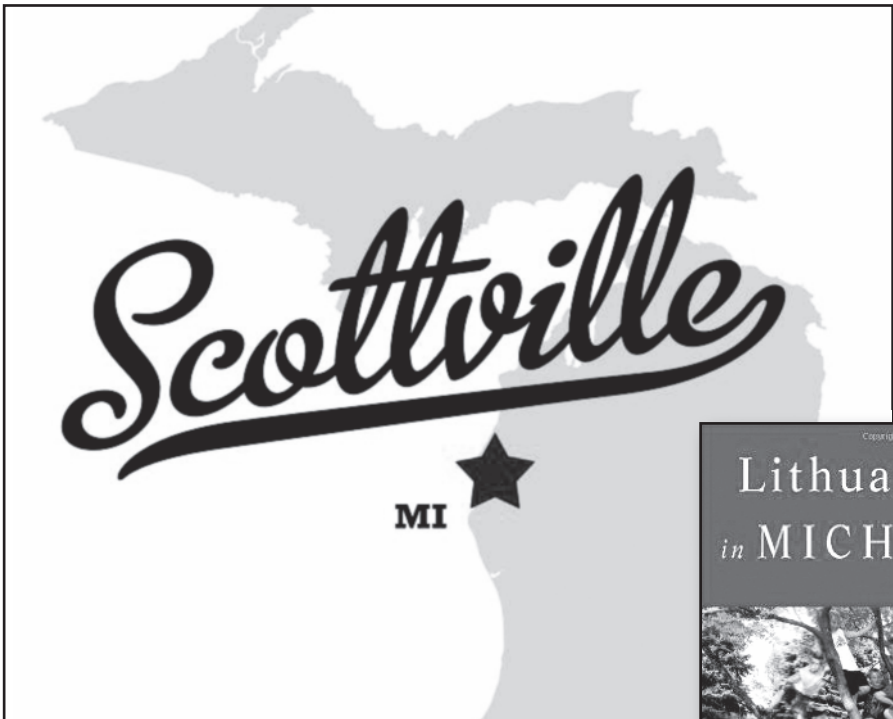
Atgaivinkime „Naująją Lietuvą” Michigano valstijoje!

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

Gruodžio pradžioje iš Lietuvių skautų sąjungos Rako stovyklos gavau įdomų bendralaiškį. Ten rašoma, kad stovykla Rakas yra netoli Custer miestelio, Michigano valstijoje. Stovyklą globoja Čikagos apylinkės skautų vienetai, ir ten daugiau kaip 50 metų skautiškai lavina jaunimą bei skatina Tėvynės pažinimą ir meilę. Toliau pranešama, kad Rake vyks Dešimtoji tautinė stovykla, kur 2018 m. liepos 29–rugpjūčio 8 d. bus švenčiamas lietuviškosios skautijos šimtmetis. Ta proga rengiamas vakas, kurio tikslas yra sutelkti 250,000 dol. (jau yra surinkta daugiau kaip 100, 000 dol.) atnaujinti stovyklos patalpoms. Bendralaiškį pasirašė Aras Lintakas, Rako stovyklos pirmininkas, ir Donatas Ramanauskas, „Vis Budėsime!“ vajuos pirmininkas.

Beskaitydamas prisiminiau, kad Rako stovyklavietė yra „Naujojoje Lietuvoje“, kuri buvo pradėta įgyvendinti 1905 m. Tai buvo Anton Keledis sumanymas. Jis buvo nekilnojamojo turto pardavėjas, gyvenęs Scottville miestelyje, Mason apskrityje. Laikui bėgant ten buvo 360 lietuviškų ūkininkų sodybų ir ūkių. Scottville miestelyje jie turėjo ir savo bažnyčią, kur vaikus mokė seselės kazimierietės iš Čikagos. Lietuviai gyveno miesteliuose ar kaimuose (Irons, Custer, Fountain, Bachelor, Peacock, Luther ir Free Soil), esančiuose Mason ir Lake apskrityse. Įdomu, kad „Naujosios Lietuvos“ rajone tebegyvuoja Andrulis sūrio gamykla, 2017 m. minėianti 75-uosius metus. Visa tai gražiai aprašė Marius Gražulis knygoje „Lithuanians in Michigan“, kurią 2009 m. išleido Michigan State University knygų leidykla („Lituanus“, 2010 m. žiemos numeris).

Tai apmąstant prisiminė rašinys „Lietuvių dienos“ Amerikos „Mažoje Lietuvoje“ („Draugas“, 2015.09.25). Toje korespondencijoje rašiau, kad 2013 m. vasarą „Lietuvių dienų“ metu Frackville miestelyje, Pennsylvania valstijoje, gausiai susirinkusiems buvo pristatyta paminklinė lenta, skelbianti, kad didžiausias procentas lietuvių kilmės gyventojų JAV yra Schuykill apskrityje, o didžiausias jų procentas šioje apskrityje gyvena She-

nandoah miestelyje. Vėliau ši paminklinė lenta buvo įmontuota ir oficialiai atidengta prie Main ir Center gatvių sankryžos Shenandoah, vienu metu vadinta Amerikos lietuvių sostine. Tiems, kurie yra susipažinę su Vlado Butėno ir Algimanto Kezio knyga „Pennsylvanijos angliakasių Lietuva“ (1971) ir Audronės Škiudaitės knyga „Lietuvių pėdsakai Amerikoje“, toks atžymėjimas nebuvo staigmena.

Kaip banga gena banga, taip kartais mintis seka mintį. 2018 metais pasaulio lietuviai švęs Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo šimtmetį. Tais pačiais metais lietuviai savo skautavimo šimtmečio paminėjimui rinksis į Dešimtąją tautinę stovyklą Rake, esančią prie Custer, Michigan. Ta Rako

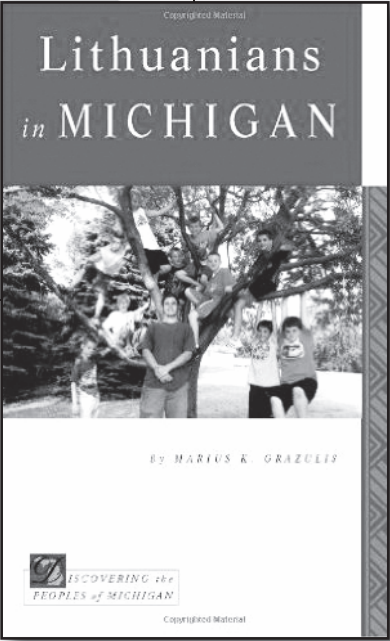
stovykla kaip tik yra Amerikos „Naujojoje Lietuvoje“. Ar būtų įmanoma kaip nors tuos visus įvykius, tas su-kaktis ir viltis supinti, jais kartu pasidžiaugti ir palikti ateičiai?

Tai reikia planuoti iš anksto. Rezultatas galėtų būti kokia nors paminklinė lenta Mason ar Lake apskričių miesteliuose. Galėtų būti ir dvi su ta pačia informacija. Tokiam atžymėjimui vietos turėtų atsirasti ir Rako stovykloje. Manau, kad prie tokios lentos turinio paruošimo mielai prisidėtų is-

torijos mokytojas ir minėtos knygos autorius Marius Gražulis, pats gal netikėtai atradęs tą „Naująją Lietuvą“. Michigano valstija turi istorinių įvykių atžymėjimo programą. Gal ji turėtų ne tik naudingų patarimų, bet ir lėšų simbolių pagaminimui? Apskričių miestelių ir kaimų savivaldybės galėtų paskelbti atitinkamas proklamacijas, išryškinančias lietuvių istorinį įnašą šiame rajone. Turint ryšių nebūtų tuščia svajonė, kad Michigano valstijos seimūnai ir/ar gubernatorius išleistų proginį atsisaukimą ar rezoliuciją. Būtų labai prasminga ir atmintina, jeigu tos paminklinės lentos ir proklamacijos sutaptų su Dešimtają tautinę stovyklą. Tai būtų išpūdinga ne tik stovyklautojams, bet ir svečiams. Samoningai dabar vengiu siūlyti daugiau specifikos, bet esu įsitikinęs, kad mintis yra verta tolesnio svarstymo ir būsimų sprendimų įgyvendinimo.

Iniciatyva tam galėtų ateiti iš įvairių grupių ir organizacijų. Logiškiausia būtų, kad JAV Lietuvių Bendruomenės LB Michigano apygarda, jungianti visus lietuvius, sudarytų organizacinį komitetą „Naujosios Lietuvos“ paminėjimui kartu ar šalia su jau minėtu jubiliejum. Michigano valstijoje turime du Lietuvos Respublikos garbės konsulus – Saulių Anužį ir Algimantą Zaparacką, kurie turi įvairių ryšių su amerikiečių ir kitų tautybių politikais bei organizacijomis. Jie turėtų būti kviečiami patarėjais ar į komitetą. Jau minėjau Marių Gražulį su jo istorinėmis žiniomis ir nuvoka. Be abejo, organizaciniam komitete turėtų dalyvauti atstovai iš Rako vadovybės ir Tautinės stovyklos rengėjų. Galimo komiteto sudėtis tik pradžia. O kur dar šeštadieninių mokyklų, Dainavos jaunimo stovyklos, Lietuvos vyčių, lietuviškų parapijų, šaulių, ateitininkų, sporto klubų ir kiti atstovai?

„Naujoji Lietuva“ Amerikoje tikrai gyvavo. Jos dvasia tebėra gyva ir dabar. Ji naujai pražys Lietuvos Nepriklausomybės ir Dešimtosios lietuvių skautų Tautinės stovyklos jubiliejų proga. Tereikia tik iš anksto pasiruošti.

DRAUGAS

— nuo 1909 metų —

Mano laikraštis – nuolatinis – patikimas – mus siejantis!

Naujiems prenumeratoriams

- ☐ \$120 metams
- ☐ \$65 pusei metų
- ☐ \$115 internetinė (pdf) metams
- ☐ \$30 internetinė (pdf) trims mėnesiams

www.draugas.org

DRAUGAS

Siunčiu \$ _____ prenumeratorai

Vardas, pavardė

Adresas

Miestas

valstija

zip

Tel.

el. paštas

Čekį siųskite: DRAUGAS • 4545 W. 63rd St. • Chicago, IL 60629

773-585-9500 • www.draugas.org

Leidžiamas tris kartus per savaitę – antradienį, ketvirtadienį, šeštadienį

Kuo nudžiuginti artimuosius Šv. Kalėdų proga? Padovanokite jiems pasaulį!

Leidžiamas 3 kartus per savaitę

Prenumerata metams naujiems skaitytojams JAV ir Lietuvoje – 120 dol.

Internetinė prenumerata (pdf formatu) metams – 115 dol.,

pusmečiui – 60 dol., ketvirčiui – 30 dol.

www.draugas.org • www.facebook.com/draugolaikrastis

DRAUGAS jau daugiau kaip šimtą metų yra išeivijos lietuvių gyvenimo metraštis

Užsakykite jį savo draugams, giminėms, pažįstamiems
šiapus ar anapus Atlanto.

DRAUGAS – visų laikraštis

Padovanokite savo vaikams, anūkams ir draugams

DRAUGAS NEWS ir LITHUANIAN HERITAGE prenumeratą.

Du leidiniai – viena prenumerata! Kaina JAV – tik 45 dol.

Tai puiki dovana norintiems anglų kalba skaityti apie lietuvių reikalus, politiką, kultūrą, istoriją, meną, sportą, kulinariją ir asmenybes.

www.draugas.org/news • www.draugas.org/lh • www.facebook.com/DraugasNews

SVEIKATA

Galvos skausmai. Kaip juos palengvinti?

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Nesvarbu, koks skausmas jus kamuotų – pastovus ar atsitiktinis, nedidelis ar smarkus, streso sukeltas maudimas ar iš rikiuotės išvedanti migrena, įmano- ma jį sumažinti.

Kiekvienais metais 45 milijonai amerikiečių ieško būdų galvos skausmui gydyti. Dar dau- giau kenčia tylėdami. Moterys – ypač jautrios galvos skausmui. 90 proc. iš mūsų nors kartą gyve- nime jautė silpną galvos maudulį, o stiprius migre- nos priepuolius moterys patiria net 3 kartus dažniau nei vyrai. Šiame straipsnyje aptarsime pirminius gal- vos skausmus, kurie pasireiškia patys savaime ir nėra susiję su jokių kitų susirgimu. Šie galvos skausmai sukelia nepatogumus, apsunkina bei pa- blogina gyvenimo kokybę, tačiau grėsmės gyvybei nekelia. Du trečdaliai žmonių, kuriems pasireiškia šio pobūdžio skausmai, niekada nesikreipia į gydy- toją. Šie patarimai gali padėti retkarčiais ar nuolat susiduriant galvos skausmą.

KĄ SIŪLOMA DARYTI?

Nusistatyti galvos skausmo rūšį

Išsiaiškinti, kokį galvos skausmą patiriate, – svarbiausias žingsnis siekiant išgyjimo. Jei kada jau- tėtės taip, tarsi galva būtų spaudžiama replėmis, – su- sidūrėte su dažniausiai pasitaikančia rūšimi – įtam- pos galvos skausmu. Tai spaudimas, galintis užsistėti nuo pusvalandžio iki savaitės. Skauda, bet daž- niausiai ne taip smarkiai, kad sutrukdytų rūpintis kasdieniniais reikalais. Mediciniškai nėra nustaty- ta, kas sukelia galvos skausmą, tačiau vyrauja nuomonė, kad jo priežastis yra per didelis veido, skal- po bei kaklo raumenų įtempimas.

Tuo tarpu migrena yra ypatingas skausmas. Pra- džioje atsiranda pulsuojantis, vienpusis skausmas, kuris vėliau apima visą galvą. Migreną kenčiantys patiria tokį stiprų skausmą, kad bet kokie judesiai pasidaro nepakeliami. Be skausmo, sergantieji mig- rena gali jausti šleikštulį, būti nepaprastai jautrūs šviesai ir garsui, patirti regėjimo sutrikimų ar prie- puolių, kurių metu gali išvysti banguotas linijas, mirkščiojančias šviesas ar aklinus taškus. Prie- puoliai gali trukti ilgiau nei kelias dienas. Manoma, kad migreniniai galvos skausmai atsiranda dėl kraujagyslių išsiplėtimo.

Sekti savo skausmą

Tiksliai nustatyti tvinkščiojančio pobūdžio gal- vos skausmo priežastį nėra lengva. Todėl žinovai siū- lo sudaryti vieno ar dviejų mėnesių skausmo die- norąštį. Pasižymėkite dienas ir valandas, kai skau- da galvą. Nepamirškite pažymėti ir skausmo stip- rumo, trukmės, vietos, skausmo pobūdžio, streso ly- gio ir vartojamų medikamentų. Atkreipkite dėmesį ne vien į didesnius skausmus. „Kiekvienas skausmas yra svarbus – net ir nedidelis“, – sako medicinos dak-

tarė, Galvos skausmo ir neurologijos centro Man- hattene, New Yorke direktorė Andrey Halpern. Pa- rodykite dienoraštį savo daktarui, tai padės nustatyti galvos skausmų ir migrenos priežastį.

Atidžiai stebėti savo dietą

Nors kai kurie produktai, tokie kaip rūkyta mėsa, fermentiniai sūriai, kava, vynas dažnai siejami su migrenos priepuoliais, žinovai teigia, kad mais- tas retai būna vienintelė galvos skausmo priežastis. „Dažnai maistas tampa skausmo sukėlėju tik tada, kada jaudiniesi dėl atleidimo iš darbo, tėvai nuolat klausinėja, kada atvažiuosi jų aplankyti, ar kai tavo sergantis mažylis neleido visą naktį miegoti. Tada priešpiečiams suvalgai dešrainį ir tavo galva plyšta iš skausmo“, – sako daktarė Halpern. Vis dėlto ri- bokite galimų skausmo sukėlėjų vartojimą, pavyz- džiui, gėrimų su kofeinu ar dirbtiniais saldikliais, cit- rusinių vaisių, mielinės duonos ir maisto, kuriame gausu maisto papildų bei skonio stipriklių – natrlio glutamatų. Taip pat patariama vartoti mažiau rie- balų turintį maistą. Mokslinės studijos teigia, kad į valgiaraštį įtraukę razinų, riešutų, bananų, galite ne tik pagerinti nuotaiką, bet ir palengvinti galvos skausmus. Laikantis šių patarimų žymiai suretėja skausmo priepuoliai ir jų stiprumas.

Surasti sveiką streso sumažinimo būdą

Beveik visos moterys (97 poc.), dalyvavusios 2014 m. „Journal of Clinical Sleep Medicine“ tyrime, dėl įtampos galvos skausmų, atsirandančių dėl skalpo ir kaklo raumenų įsitempimo, kaltino stresą (mie- gojimas nepatogioje padėtyje ir ilgas sėdėjimas prie kompiuterio yra pagrindiniai kaltininkai). Nie- ko nuostabaus, kad stresas dažnai būna ir migrenos priežastis. Išsilaisvinkite nuo streso ir sumažinsite galvos skausmą. Vos pradeda mausti galvą – atsi- palaiduokite. Jei turite galimybę, prigulkite ar pa- togiai įsitaisykite, užmerkite akis ir bent 20 min. sten- kitės apie nieką negalvoti, o tiesiog mėgaukitės ra- mybe ir poilsiu. Labai dažnai paprasčiausias atsi- palaidavimas padeda numalšinti įkyrų galvos skaus- mą. Užkirsti kelią dažnai pasikartojančiam, įtampos sukeliamam galvos skausmui siūloma kiekvieną die- ną atlikti atpalaiduojančius pratimus, medituoti, tai- kyti įvairius gilaus kvėpavimo pratimus, užsiiminėti joga, Tai Chi, socialiai bendrauti ar surasti kažkokią širdžiai mielą fizinę veiklą.

Sumažinti hormonų svyravimus

„Į migreną linkusios moterys priepuolius daž- niausiai patiria menstruacijų metu, o skausmas būna itin stiprus“, – teigia medicinos daktarė, Bos- ton University Galvos skausmo skyriaus vadovė Eli- zabeth Loder. Kadangi dažniausiai kaltas būna su- mažėjęs estrogeno kiekis, padėti gali šio hormono tu- rinčios tabletės, skirtos nėštumui reguliuoti. Jei tai nepadeda, bandykite gerti kasdien po 360 mg magnio preparatų. Pradėkite gerti 15-ąją menstruacijų cik- lo dieną ir užbaikite joms prasidėjus.

Nevartoti per daug skausmą malšinančių vaistų

Nuolatinis vaistų nuo skausmo vartojimas gali padažninti galvos skausmus. „Nesaikingas vaistų, parduodamų tiek su receptu, tiek be recepto, varto- jimas gali sutrikdyti smegenyse esančių skausmo ka- talizatorių veikimą“, – aiškina daktarė Halpern. Ke- lias savaites nevartoti vaistų gali būti sudėtinga, to- dėl reikėtų pasitarti su gydytoju dėl kitokio gydymo. Gera žinia, kad 45 proc. dalyvavusių tyrime prane- šę patiriantys mažiau galvos skausmų po to, kai su- mažėjo priklausomybė nuo skausmą malšinančių pi- liulių.

Pakankamai miegoti: nei per mažai, nei per daug

Jei tavo galva tvinkščioja po naktinėjimo ar per ilgo miegojimo ryte – greičiausiai kenti nuo taip va- dinamų „savaigtgalio galvos skausmų“. Beveik 60 proc. moterų, dalyvavusių 2012 m. tyrime, teigė, jog per daug arba per mažai miego joms gali sukelti silp- nesnius ar stipresnius galvos skausmus. Sergantys migrena taip pat jautrūs nuovargiui. „Žmonių, tu- rinčių polinkį galvos skausmams ir migrenai, sme- genys į miego trikdžius ir pasikeitimus gali reaguoti įvairaus stiprumo galvos skausmais“, – teigia me- dikai. Per ilgas miegojimas sutrikdo kūno laikrodį: jūs alkana, nes pusryčiai vėluoja, organizmas ne- gauna kofeino, nes negėrėte rytinio kavos puodelio... Eidami miegoti ir keldamiesi tuo pačiu metu kiek- vieną dieną, galėsite mėgautis savaitgaliais ir atos- togomis be skausmo. Gali būti, kad užsinorite pa- snausti, kai jums suskausta galva, bet tyrimai rodo, kad tai tik pablogina padėtį. Prigulus dieną, sunkiau užmigti naktį, todėl yra tikimybė sulaukti galvos skausmo. Jūsų tikslas turėtų būti septynios (dar ge- riaus aštuonios arba devynios) valandos miego kiek- vieną naktį.

Gydyti galvos skausmą geriausiai laikantis gy- dytojo patarimų. Esant nestipriam, retai besikarto- jančiam galvos skausmui gali padėti *Ibuprofen*, *Ace- taminophen* kartu su kofeinu, tačiau nepatariama gy- dytis patiems. Tik gydytojas įvertinęs nusiskundi- mus, panaudojęs jūsų skausmo dienoraščio duo- menis, gali paskirti atitinkamą gydymą. Kartais ten- ka išbandyti kelis vaistus, kol atrandamas tinkamas. Sunkesniais atvejais yra atliekami įvairūs kliniki- niai tyrimai, tokie kaip kompiuterinės tomogramos, magnetinis rezonansas bei kiti, padedantys išsi- aiškinti galvos skausmo priežastis. Dar sudėtinges- nis yra migrenos priepuolių gydymas. Šiuo atveju bū- tina pasitarti su gydytoju.

Teisingas maitinimasis, normalus miegas, re- guliarus fizinis aktyvumas, mokėjimas atsipalaiduoti padės jums išvengti galvos skausmo ar bent jį su- mažins.

Būkite sveiki!

Paruošta pagal žurnalą „Moters savaitė“, www.wikipedia.org, www.skaudagalva.lt, www.15min.lt.

SUBSCRIBE

Receive BOTH!

ONE YEAR

DRAUGAS NEWS

12 ISSUES

LITHUANIAN HERITAGE

6 ISSUES

\$45 mailed

\$30 internet only

DRAUGAS NEWS

LITHUANIAN WORLD WIDE NEWS IN ENGLISH

My Paper – My Friend

My link to LITHUANIA!

www.draugas.org/news

LITHUANIAN HERITAGE

MAGAZINE IN ENGLISH

A supplement mailed separately

DRAUGAS NEWS

HERITAGE

ONE YEAR SUBSCRIPTION

☐ YES Send both publications for \$ _____ \$45/yr. mailed • \$30/yr. internet only

NAME

ADDRESS

CITY

STATE

ZIP

PHONE

EMAIL

CHECK PAYABLE TO: DRAUGAS NEWS • 4545 W. 63rd St. • Chicago, IL 60629

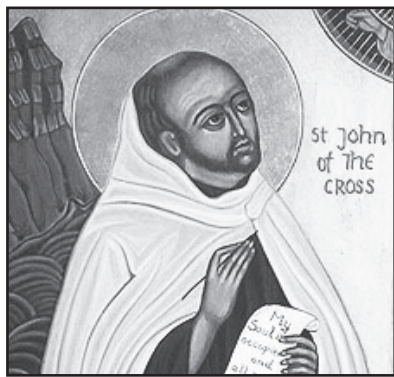
Call (773) 585-9500 • www.draugas.org/news

PO DIEVO SPARNU

Šv. Kryžiaus Jonas

RENATA ŽIŪKAITĖ

Gruodžio 14 d. Bažnyčia minėjo didį ispanų šventąjį, mistiką, Bažnyčios mokytoją Kryžiaus Joną. Vienuolis, karmelitas kartu su šv. Terese Aviliete daug nuveikęs dėl Karmelitų reformos, kiekvienam ispanui yra žinomas kaip mistinės literatūros klasikas. Kryžiaus Jonas savo poezija praturtino pasaulinės literatūros lobyną.

Jonas gimė 1542 m. birželio 24 d. bažnytkaimyje netoli Avilos. Gyveno skurdžiai, tėvo neteko vos kelių metų. Nors augo dideliame varge, tačiau labai linko į mokslus. 21-erių metų amžiaus Jonas įstojo į Karmelitų ordiną. Pradėjęs studijas Salamankos universitete jis stebino profesorius savo geležine logika, giliu analitiniu mąstymu. Tuo metu karmelitų gyvenimas Jonui atrodė per lengvas, jis troško griežtesnės askezės, ilgesnių maldų. Lemtinga buvo jo pažintis su 30 metų vyresne ypatingos charizmos karmelite Terese Aviliete. Ji tuo metu reformavo moterų karmeličių vienuolyną, tačiau panašių reformų troško ir vyrų vienuolynuose. Teresė džiaugdamasi rašė: „radau pusanтро brolio“ (Jonas buvo žemo ūgio – pusanтро metro). Jonas tapo šv. Teresės Avilietės nuodėmklausiu, bendradarbiu ir brangiu draugu.

1568 m. Jonas su kitu kunigu įkūrė pirmą reformuotą vyrų vienuolyną Duruelo miestelyje. Jis gavo Kryžiaus Jono vardą, o netrukus tapo ir seserų karmeličių nuodėmklausiu ir dvasiniu vadovu. Jo veikla taip pat apėmė ir pasauliečius.

Netrukus kilo didelis nereformuotųjų, „batuotųjų“ brolių pasipriešinimas reformai. 1577 metais gruodžio naktį „batuotieji“ karmelitai nugabeno jį į Toledo vienuolyną, kuriame gyveno senosios Observacijos karmelitai. Jonas neatsižadėjo reformos. Dėl to jam teko iškėsti žiaurius pažeminimus. Jis buvo laikomas už lentinės užtvaros ir niekas nežinojo, kur jis. Įkalinimo sąlygos buvo nežmoniškos. Iš Jono buvo reikalaujama pasiduoti, nes buvo manoma, jog troškimas grįžti prie senosios Regulos yra jo užgaida. Net ir švenčių dienomis Jonui nebuvo leidžiama aukoti šv. Mišių.

Vienutėje paraleidęs devynis mėnesius, jausdamas artėjančią mirtį ir pakludamas vidiniams ragini-

mams, Kryžiaus Jonas ryžosi bėgti. Vieną rugpjūčio naktį jis nusileido palei mūro sieną virve, susukta iš antklodės skiaučių ir pateko ant miesto sienos. Paskui nulipo į vieno namo kiemą, iš kurio gatvele pasiekė miestą. Jo kelias ėjo į Šv. Juozapo karmeličių vienuolyną, kurį pasiekė visiškai nudrįskęs ir išsekęs.

Vis dėlto atsigavęs, jis vėl kartu su Terese Aviliete tęsė karmelitų vienuolyno reformas. Kryžiaus Jonas darbavosi be poilsio, nuolatos keliauvo, lankydamas vienuolynus. Į visus vienuolynus jis nešdavo maldos ir bendrystės dvasią, išpažinčių klausymui skirdavo labai daug laiko, savo dvasinį gyvenimą nuolat maitino Dievo žodžiu. Mirus Teresei, jo pareigų laukas dar labiau išsiplėtė. Jonas jautė pareigą tęsti pradėtą reformą. Vėliau Jonas paskiriamas Segovijos vienuolyno vyresniuoju. Jis vadovavo vienuolyno statybos darbams ir statė pats. Po įkalinimo jis išgyveno dar 14 metų.

Sulaukęs 49 metų Kryžiaus Jonas sunkiai susirgo. Visi stebėjosi jo kantrybe ir ištverme, ypač ligonį prižiūrintis gydytojas. Mirties išvakarėse 1591 m. gruodžio 13 d. vienuolis paprašė jį apvilkti abitu ir atnešti eucharistinį Jėzų, lyg norėdamas atsisveikinti, pakvietė visus brolius, juos švelniai apžvelgė ir džiugiai pasakė: keliauju į dangų giedoti Aušrinės. Po to pabučiavo rankose laikytą kryžių ir ištareš: *Į Tavo rankas, Viešpatie, atiduodu savo dvasią*, iškeliavo. Kai jis mirė, jo celė pasklido nepaprastai malonus stiprus aromatas ir švelni šviesa. Tai paliudijo nepaprastai daug brolių karmelitų. Tūkstančiai žmonių plaukė atsisveikinti su mylimu vienuoliu, jo abitą tikintieji išsidalino po skiautele kaip relikviją.

Kryžiaus Jonas parašė daug poetinių dvasinių veikalų, kurie yra ispanų literatūros pasididžiavimas. Tai ir gilių teologinių išvalgų lobynas. Svarbiausi jo darbai yra: *Kopimas į Karmelio kalną. Tamsioji naktis, Dvasinė giesmė, Gyvoji meilės liepsna*.

Jo poeziją sudaro 2 500 eilių, kuriose apgiedami himnai Dievo meilei, yra šlovinama Bažnyčia. Šventojo poezijos pagrindas buvo Šv. Raštas, ypatingai *Giesmių giesmės* knyga, kurioje Jonas atrado daug metaforų išreikšti sielos ir Dievo meilės ryšiui nusakyti. Šventasis neapsiribjo tik Biblija, giliomis religinėmis išvalgomis Jono plunksna paverčia ir to meto populiarių dainų tekstus. Kryžiaus Jono veikalai giliai paveikė šv. Teresę iš Lisieux, šv. Editą Stein, Tomą Mertoną, popiežių Joną Paulių II, dailininką Salvadorą Dali.

1726 m. Kryžiaus Jonas buvo paskelbtas šventuoju. 1926 m. popiežius Pijus XI jį paskelbė Bažnyčios mokytoju. Ikonografijoje vaizduojamas vilkintis karmelitų abitą, su knyga, kryžiumi, lelįja. Šventasis yra ispanų poetų, viso katalikiškojo pasaulio mistikų, kontempliuojančių žmonių globėjas.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708–361–5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Skaitykite
„Draugą“ greičiau!
www.draugas.org

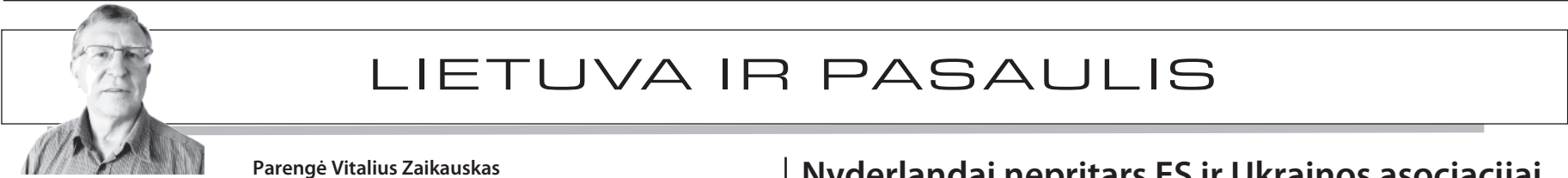
Remkime Draugo fondą
Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamentu. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS
4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500
www.draugofondas.org

ĮVAIRŪS

- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 773-940-5264.
- Vyras ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti, išleisti atostogų. Tel. 630-670-0813.
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo, gali prižiūrėti ir vaikus, gali mi pakeitimai. Tel. 331-245-5378.
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu rusų ar lietuvių šeimoje. Didelė patirtis. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-640-3559.
- Vyras ieško žmonių priežiūros darbo pakeitimų penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais. Legalūs dokumentai, vairuoja, patirtis, rekomendacijos. Tel. 708-465-6854.
- Vyresnio amžiaus moteris, legali, turinti patirties, buitinė anglų kalba, nevairuoja, ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Galimi pastovūs pakeitimai. Tel. 630-827-3000.
- Moteris, turinti 20 metų ligonių slaugos darbo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 630-280-1347.
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo kelias dienas per savaitę ar savaitgaliais. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-712-5906.
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Kalba angliškai, nevairuoja. Tel. 872-218-0098.
- Medikė ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis, rekomendacijos. Tel. 312-834-8718.
- Moteris ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu ar su grįžimu. Ilgametė patirtis. Tel. 708-299-6417.
- Moteris su patirtimi, vairuojanti automobilį, ieško senelių priežiūros darbo. Gali gyventi kartu bet kurioje valstijoje. Tel. 847-281-6659.
- Vyras ieško darbo, gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 708-369-8592.
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Tel. 630-640-3516.

SKELBIMAI • 773-585-9500

Aiškinsis JAV pareigūno ryšius su Rusija

Vilnius (BNS) – Lietuvos draugai Jungtinių Valstijų Kongrese padės atsakyti į klausimus apie kandidato vadovauti JAV Valstybės departamentui Rex Tillerson ryšius su Rusija, tikisi Lietuvos ekspertai.

„Kol kas apie būsimąjį Valstybės sekretorių žinome mažai, bet tikimės, jog mūsų draugai JAV padės atsakyti į keliamus klausimus“, – sakė Vilniuje išikūrusio Rytų Europos studijų centro direktorius Linas Kojala.

64-erių R. Tillerson Washingtonė dėl savo glaudžių verslo ryšių su Rusija yra vertinamas prieštarai. Kandidatas vadovauti JAV diplomatijai yra vienos didžiausių pasaulyje naftos ir dujų bendrovės „ExxonMobil“ vadovas.

Jis nepritarė JAV paskelbtoms ekonominėms sankcijoms Rusijai po

jos veiksmų Ukrainoje, o 2013 metais Prezidento Vladimiro Putino buvo apdovanotas Draugystės ordinu.

Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto docentas Kęstutis Girnius sako: „Aišku, kad jis turi ryšių su Rusija, kaip ‘Exxon’ vadovas. Bet aš manau, kad mes visi apie tuos ryšius žinome paviršutiniškai, o kritiškai jo atžvilgiu nusiteikę Senato nariai kaip John McCain ar Marco Rubio klausymuose pasistengs išsiaiškinti kuo daugiau“.

„Visgi vadovauti visai JAV diplomatijai, derėtis dėl taikos sutarčių, konfliktų sprendimo, dažnai atstovauti visam Vakarų pasauliui ir jo vertybėms nėra tas pats, kas ginti pelno siekiančios kampanijos interesus“, – sakė L.Kojala.

Rusų kariniai orlaiviai pažeidinėja sienas

Vilnius (KAM info) – Baltijos šalyse budintys oro policijos naikintuvai praėjusią savaitę penkis kartus kilo lydėti virš Baltijos jūros skridusius karinius orlaivius.

Daugiausiai NATO naikintuvai

lydėjo rusų transporto ir kovos su pavandeniniais laivais orlaivius.

Dauguma jų skrido su išjungtais automatiniais atsakikliais.

NATO oro policijos misija vykdoma iš Lietuvos ir Estijos.

Vyriausybės kanclere skiriama M. Dargužaitė

Vilnius (BNS) – Naujosios Saualiaus Skvernelio vadovaujamos Vyriausybės kanclere skiriama buvusi užsienio investicijų skatinimo agentūros „Investuok Lietuvoje“ vadovė Milda Dargužaitė.

S. Skvernelis pažymėjo, kad Vyriausybės kanceliarijai keliamas uždavinys – tapti proaktyvia viešojo sektoriaus pokyčių koordinatorė, besiremiančia objektyviais duomenimis ir struktūra, kuri iš esmės įvertina esamų funkcijų bei tam skiriamų lėšų panaudojimo efektyvumą.

„Taip pat siekiame iš esmės pakeisti darbo valstybei įvaizdį, norime kelti viešojo sektoriaus našumą bei darbo kokybę“, – teigė ministras pirmininkas.

M. Dargužaitė pastaruoju metu buvo Danijos investicijų bendrovės

„Northern Horizon Capital“ valdybos narė. Nuo 2015-ųjų kovo iki gruodžio ji vadovavo Didžiosios Britanijos banko „Barclays“ technologijų centrui Lietuvoje.

2014-ųjų vasarį M. Dargužaitė pasitraukė iš „Investuok Lietuvoje“ generalinės direktorės posto. Tuomet ji tvirtino, kad išsiskyrė jos ir Vyriausybės požiūriai.

JAV investicijų banko „Goldman Sachs“ viceprezidente New Yorke dirbusi M. Dargužaitė į Lietuvą grįžo tuometinio premjero Andriaus Kubiliaus kvietimu – ji 2011-ųjų birželį tapo buvusio ūkio ministro Rimanto Žyliaus patarėja ir kuravo valstybės valdomų įmonių efektyvumo didinimo, rizikos kapitalo ir finansų inžinerijos sritis, taip pat patarė ekonomikos ir finansų klausimais.

Švedija įtaria Lietuvos pilietį šnipinėjimu

Vilnius (URM info) – Švedijos pareigūnų sulaikytas šnipinėjimu įtariamasis asmuo – Lietuvos pilietis, patvirtino Užsienio reikalų ministerija.

„Galime patvirtinti, kad tai Lietuvos pilietis, kuris įtariamas šnipinėjės karinį objektą Švedijoje“, – sakė užsienio reikalų ministro atstovas spaudai Kęstutis Vaškelevičius.

Pasak jo, apie sulaikytojo tapatybę Lietuvą informavo Švedijos policija. Lietuvos diplomatai su sulaiky-

tuoju nebendravo.

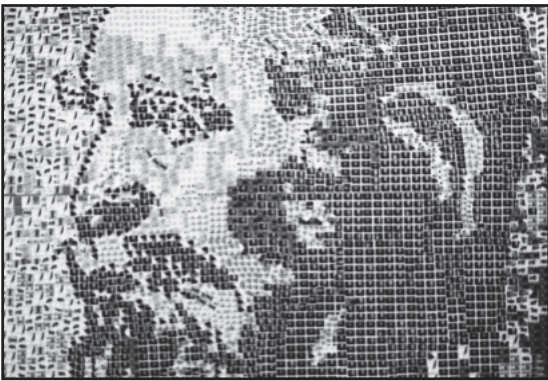
Švedijoje, palei karinę teritoriją netoli Bolstos miesto pareigūnai lietuvių sulaikė praėjusią savaitę.

Su savimi jis turėjo fotoaparata ir atminties kortelių, pareigūnai jį sulaikė už draudžiamo objekto fotografavimą. Netoli Bolstos išikūręs Švedijos karinių pajėgų oro erdvės ir kontrolės centras.

Neskelbiama, kurios valstybės naudai vyras galėjo šnipinėti.

Litiniai pašto ženklai atgimė tautos patriarchu

Vilnius (ELTA) – Iš apyvartos išimti ir netrukus galioti nustosiantys lito nominalo pašto ženklai tapo originaliu meno kūrinio. Savo unikaliais piešiniais, sukurtais iš netradicinių medžiagų, stebinanti menininkė Jolita Vaitkutė iš daugiau nei 10 tūkst. pašto ženklų suklijavo tautos patriarcho – dr. Jono Basanavičiaus – portretą. Paveiklas eksponuojamas Vilniaus centriniame pašte.

Litiniai pašto ženklai „atgimė“ tautos patriarchu. Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Nyderlandai nepritars ES ir Ukrainos asociacijai

Amsterdamas („Draugo“ info) – Nyderlandų ministras pirmininkas Mark Rutte Europos Sąjungos (ES) vadovų prašys atmesti finansines ir saugumo garantijas Ukrainai ir nesiūlyti ukrainiečiams teisės gyventi ir dirbti bloke.

Neigyvendinus Nyderlandų reikalavimų, pavojuje atsidurtų labai svarbus ES ir Ukrainos asociacijos susitarimas, nustatantis glaudesnius politinius ryšius ir numatantis laipsnišką prekybos palengvinimą. Susitarimu siekiama priartinti Ukrainą prie Vakarų Europos ir atitraukti nuo Maskvos. Premjeras M. Rutte bando pasiekti

kompromisą, nes balandžio mėnesį vykusiame neprivalomame vykdyti referendumo Nyderlandų rinkėjai atmetė asociacijos sutartį.

Diplomatai tikisi susitarimo, net jei kai kurios ES vyriausybės yra susirūpinusios ir susierzinusios dėl Nyderlandų reikalavimų.

Nyderlandų premjero ES vadovams paruoštame dokumente teigiama, kad kova su korupcija Ukrainoje – pats svarbiausias uždavinys, skatinant glaudesnius ryšius tarp Kijevo ir bloko. Nyderlandai yra vienintelė ES valstybė narė, neratifikavusi ES ir Ukrainos asociacijos susitarimo.

V. Putinas vyks į Japoniją

Maskva (ELTA) – Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas šią savaitę vyks į Japoniją. Ten, susitikęs su šalies ministru pirmininku Shinzo Abe, jis dar kartą mėgins išspręsti teritorinį ginčą, jų šalims sutrukdžiusią pasirašyti oficialią taikos sutartį, kuri užbaigtų Antrąjį pasaulinį karą.

Sh. Abe V. Putiną priims karštosiomis versmėmis garsėjančiame savo protėvių mieste Nagate, taip vildamasis pralaužti ledus ir pagaliau pasiekti susitarimo dėl Kurilų salų, kurias 1945-aisiais užėmė Sovietų Sąjunga ir kurias nuo to laiko gražinti reikalauja Japonija.

W. Jaruzelski neteks generolo laipsnio

Varšuva (ELTA) – Lenkijos gynybos ministras Antoni Macierewicz mano, kad reikia atimti karinį laipsnį generolui Wojciech Jaruzelski (1923–2014), kuris iš esmės valdė šalį dešimtajame dešimtmetyje.

„Žmonėms, padariusiems nusikaltimų savo tautai, turi būti atimti kariniai laipsniai. Šis žmogus nusipelnė istorijos ir visuomenės pasmerkimo“, – pareiškė A. Macierewicz.

„Noriu informuoti lenkus, kad šiandien iš Nacionalinės gynybos ministerijos darbuotojų lūpų paskutinį

kartą nuskambėjo žodis ‘generolas’ tariant pono W. Jaruzelski pavardę“, – sakė gynybos ministras.

Lenkiją valdančios Jaroslaw Kaczynski Teisės ir teisingumo partijos atstovai laiko nusikaltimu W. Jaruzelski sprendimą naktį į 1981 metų gruodžio 13-ąją įvesti šalyje karinę padėtį. Tada buvo suimta ir internuota apie 3 tūkstančius opozicijos aktyvistų, tarp jų – beveik visi legendinės „Solidarumo“ profsąjungos vadovybės nariai ir jos vedlys Lech Wałęsa.

Rastas Leonardo da Vinci piešinys

Paryžius (Faktai.lt) – Paryžiuje atsitiktinai rastas Leonardo da Vinci piešinys, vertinamas 15 milijonų eurų.

Kovo mėnesį gydytojas pensininkas, prašęs neskelbti jo pavardės, atnešė į aukcionų namus „Tajan“ pluoštą piešinių, priklausiusių jo tėvui, kuris gyveno centrinėje Prancūzijos dalyje.

„Tajan“ darbuotojas Thaddee Prate, apžiūrėdamas 15 atneštų darbų, atkreipė dėmesį į Šv. Sebastijono, pririšto prie medžio, atvaizdą.

Ekspertai nustatė, kad šio piešinio tušu autorius yra Leonardo da Vinci. Jis buvo nupieštas 1482–1485 metais.

Rastas L. da Vinci piešinys vertinamas 15 mln. eurų. The New York Times nuotr.

Mergelė Marija sušvelnins D. Trump širdį?

Mexico (Diena.lt) – Meksiko arkivyskupas Norberto Rivera paprašė Gvadelupės Mergelę Mariją, laikomą Meksikos globėja, sušvelninti išrinktojo JAV prezidento Donald Trump požiūrį į imigrantus meksikiečius.

Anot N. Rivera, meksikiečiai vyks į JAV, ieškodami darbo ir geresnio gyvenimo, bet dabar jų perspektyvos neaiškios.

Anksčiau Meksikos Užsienio reikalų ministerija žadėjo padėti šalies pi-

liečiams, emigravusiems į JAV, kurie po D. Trump pergalės gali susidurti su problemomis. Jis ne kartą žadėjo deportuoti apie 11 milijonų žmonių, netlegaliai gyvenančių Jungtinėse Valstijose, ir pastatyti sieną Meksikos pasienyje. Be to, D. Trump grasino nutraukti laisvosios prekybos su Meksika ir Kanada sutartį (NAFTA).

Po D. Trump pergalės Meksikos peso kursas nukrito iki rekordiškai žemo lygio.

VERSLO NAUJIENOS

Kodėl neskrendam iš Vilniaus į Australiją ar JAV

Į tolimus kraštus skrendantiems lėktuvams reikalingas ilgesnis takas, nei turimas Vilniuje, o jo ilginti negalima, sako Lietuvos oro uostų vadovas Gediminas Almantas.

Anot jo, skrydžiams trukdo ir prasta oro uosto tako būklė. „Pasaulyje įprasta, kad oro uostų takai rekonstruojami kas 10–15 metų, o Lietuvoje per 50 Vilniaus oro uosto gyvavimo metų tai nė karto nebuvo atlikta”, – tvirtina G. Almantas.

– 2017 metų vasarą, nuo liepos 14 d. iki rugpjūčio 17 d. bus uždarytas Vilniaus oro uostas, vyks orlaivių kilimo ir tūpimo tako rekonstrukcija. Kaip per tas 35 dienas bus rekonstruojamas takas?

– Tako rekonstrukcija jau vyksta, ji prasidėjo šių metų viduryje. Tai yra labai ilgas procesas ir kol kas nei keleiviai, nei kompanijos to neįsivaizduoja. Daromi paruošiamieji darbai – tvarkomos elektros grandinės, drenažo sistemos. Vasarą bus daromi tik tie darbai, kurių mes negalime padaryti neuždarydami oro uosto. Tako rekonstrukcija nėra procesas, sprendžiamas komerciniais argumentais. Tai techninis sprendimas. Takas tiek susidėvėjęs, kad mes turime jį iš esmės rekonstruoti arba Vilniaus oro uostas metams turėtų būti uždarytas.

Oro uostas labai arti miesto, netoli yra gyvenamosios teritorijos. Be to, lėktuvai faktiškai leidžiasi per miestą. Mes negalime tako plėsti, tai iš tikrųjų problema – tiek paties oro uosto plėtrai, tiek ir žmonėms, gyvenantiems šalia.

– Pagal pasaulinę praktiką, kas kiek laiko daromos tokios rekonstrukcijos?

– Įprastai, tako gyvavimo laikas yra 10–12 metų. Vilniaus oro uosto takas nebuvo rekonstruotas nuo jo padarymo. Galima sakyti, tai daugiau nei 50 metų.

– Tas 35 dienas, kol vyks rekonstrukcija, iš Vilniaus oro uosto ir į jį kažkas skraidys?

– Ne, Vilniaus oro uostas bus vi-

siškai uždarytas, visos operacijos kečiasi į Kauno oro uostą. Tuo laikotarpiu visi skrydžiai bus vykdomi per Kauno oro uostą, keleiviai bus gabenami į jį įvairiais būdais – autobusais, geležinkelio transportu, taip pat savo asmeniniais automobiliais. Tai labai sudėtingas procesas, nes reikia tą pačią dieną perkelti visus skrydžius į vieną oro uostą ir atitinkamą dieną vėl grąžinti juos visus į Vilniaus oro uostą.

– Kodėl rekonstrukcijai pasirinkta vasara, kai būna toks kelionių įkarštis?

– Modeliavimų buvo labai daug, yra keli labai svarbūs argumentai. Vienas – kritulių kiekis ir temperatūra. Tam, kad mes galėtume rekonstruoti taką, reikia, kad temperatūra būtų labai aukšta. Tai yra tako medžiagų stingimo temperatūra.

Antras dalykas – kritulių kiekis. Per didelį jų kiekį arba stabdo darbus, arba gali turėti žalos atliekamiems darbams. Buvo skaičiuojama, kokie buvo kritulių kiekio ir temperatūros skirtumai pastaruosius penkerius metus. Dėl to ir pasirinktos šios dienos. Ne todėl, kad tai susiję su vasaros sezonu, ar didesniu ir mažesniu skrydžių intensyvumu. Tik dėl temperatūros ir kritulių kiekio.

– Pagrindinis krūvis teks Kauno oro uostui, reikės daug ką pertvarkyti – nuo automobilių stovėjimo aikštelių iki keleivių atvykimo. Ar logistika jau dabar dėliojama?

– Situacija sudėtinga todėl, kad šias operacijas iš didesnio oro uosto keliame į mažesnę. Mums reikia kone sukurti laikiną infrastruktūrą, kuri labai kompleksiška – nuo terminalo pajėgumo iki bagažo sistemos, registracijos stalų pajėgumo.

Taip pat svarbi prieiga – stovėjimo aikštelės, viešojo transporto sistema. Tai kuriame vienam mėnesiui. Turime padaryti, kad tai funkcionuotų vieną mėnesį ir po to didžioji tos infrastruktūros dalis bus išmontuota.

LRT.lt

Lietuva – pagrindinė Latvijos prekybos partnerė

Lietuva išlieka pagrindine Latvijos prekybos partnere – Lietuvai tenka didžiausios tiek eksporto, tiek ir importo dalys, rodo Latvijos centrinės statistikos valdybos paskelbti duomenys.

Palyginti su tuo pačiu laikotarpiu pernai, visas Latvijos eksportas sumenko 1,7 proc. iki 8,453 mlrd. eurų, importas – 3,9 proc. iki 10,017 mlrd. eurų.

Eksportas spalį įvertintas 971,3 mln. eurų – 1,9 proc. daugiau nei rugsėjį, bet 3,5 proc. mažiau nei pernai spalį. Importas per mėnesį padidėjo 6,1

proc., per metus – 0,4 proc. iki 1,104 mlrd. eurų.

Pagrindinės latviškų prekių eksporto rinkos spalį buvo Lietuva (18,2 proc. viso eksporto), Estija (11,2 proc.), Rusija (8,1 proc.), Vokietija (7,0 proc.), Švedija (6,8 proc.).

Daugiausiai importuota iš Lietuvos (17,2 proc. viso importo), Vokietijos (12,0 proc.), Lenkijos (10,6 proc.), Rusijos (8,4 proc.), Estijos (7,3 proc.).

BNS

Euro ir kitų valiutų santykiai (2016 metų gruodžio 14 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,94 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,70 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,72 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,20 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,68 €

Startuoliai sprunka iš Lietuvos

Neseniai Latvijos parlamentui patvirtinus mokesčių lengvatas inovatyviam verslui, Lietuvos vadinamųjų startuolių darbo užmokesčio apmokestinimas tapo tris kartus didesnis nei Latvijoje. Pastebima, kad startuolių bendruomenėje jau kilo banga svarstymų persikelti į kaimyninę šalį.

„Atrodo, kad Lietuva, puikiai startavusi ir pastaraisiais metais itin sėkmingai plėtusi startuolių ekosistemą, sudarydama jiems sąlygas klestėti, po truputį konkurencinėje kovoje užleidžia pozicijas kaimynams”, – sako tei-

sininkė, mokesčių patarėja Elena Vėgelytė.

Jos skaičiavimu, Latvijoje įsikūrę ankstyvos stadijos startuoliai mokės fiksuotą 252 eurų per mėnesį mokesį nuo atlyginimų, nesiekiančių 4050 eurų per mėnesį ribos. Jeigu startuolis Latvijoje mokės 1200 eurų algą darbuotojui, tai sumokės 21 proc. gyventojų pajamų mokesčio ir socialinio draudimo mokesčio. Lietuvoje tokio paties atlyginimo apmokestinimas siektų 54,98 procento.

BNS

Estai išmatavo e.gyventojų naudą

Estijos e.gyventojai įkūrė 1 000 naujų įmonių, kurios šaliai per metus sumoka daugiau nei 4,3 mln. Eur mokesčių ir kitų rinkliavų.

Per pirmus dvejus metus po to, kai Estija ėmė kviešti užsieniečius tapti šalies e.gyventojais, šiuo pasiūlymu pasinaudojo per 15,000 asmenų. Jie Estijoje įkūrė 1 000 naujų įmonių.

„Dabar reikia pagalvoti, kaip į šį procesą dar aktyviau įtraukti valstybinį ir privatų sektorių, sukuriant naujas paslaugas, kurios ženkliai padidin-

tų e.gyventojų skaičių”, – cituojama Kersti Kaljulaid, Estijos prezidentė.

Anot Estijos e.gyventojų programos vadovo Kaspar Korjus, e.gyventojų įkurtos bendrovės per metus Estijai palieka daugiau nei 4,3 mln. Eur mokesčių ir kitų rinkliavų.

„Vienas euras, kurį valstybė investavo į e.gyventojų programą, mūsų valstybei ir ekonomikai atneša ne mažiau kaip 43 Eur pajamų”, – nurodo jis.

Verslo žinios

Įvardijo 2017 metų ekonomines rizikas

Pagrindinės pasaulio ekonomikos rizikos 2017 metais yra išrinktojo JAV prezidento Donald Trump politika ir rinkimų rezultatai Europoje. Tai rodo naujienų agentūros „Bloomberg” paskelbtos apklausos rezultatai.

D. Trump būsimos politikos neapibrėžtumą 38 proc. apklaustųjų pavadinano pagrindine rizika pasaulio saugumui, 37 proc. respondentų susirūpinimą kelia būsimi parlamento rinkimai Vokietijoje ir prezidento rinkimai Prancūzijoje.

„Bloomberg” paskelbė apklausos, kurią atliko analitinis centras „Oxford Economics”, rezultatus, kuriais remiantis, D. Trump yra „didžiausia rizika pasaulio ekonomikai”. Daugiau nei pusė respondentų pažymi, kad per

pastaruosius tris mėnesius ženkliai išaugo smarkaus ekonominio nuosmukio JAV tikimybė.

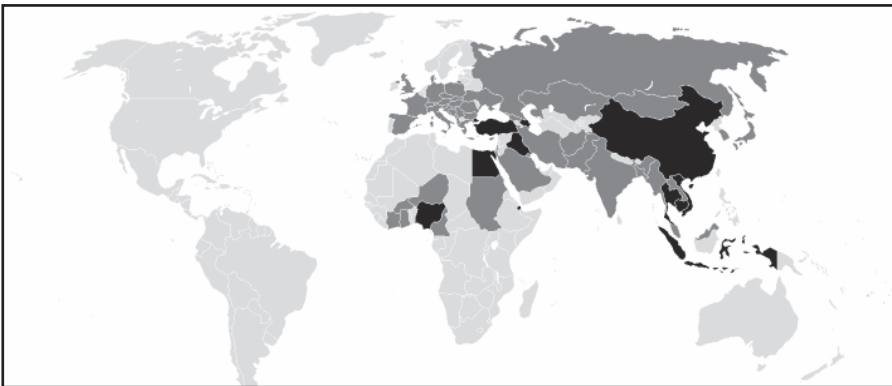
Paaškėjo referendumo dėl konstitucinės reformos Italijoje rezultatai, ir euro kursas JAV dolerio atžvilgiu nu-smuko iki mažiausio lygio nuo 2015 m. kovo.

Referendume šalies piliečiai pasisakė prieš Italijos ministro pirmininko Matteo Renzi valstybinio valdymo reformas. Po pralaimėjimo referendumo M. Renzi paskelbė atsistatydinantis.

Vokietijos ir Prancūzijos ministrai pareiškė, kad Italijos referendumo rezultatai nekelia grėsmės eurui.

ELTA

Paukščių gripo statistika gąsdina

Paukščių gripo paplitimas: juoda – serga žmonės, tamsiai pilka – serga paukščiai.

Wikipedijos nuotr.

Europos veterinarijos specialistams vis daugiau nerimo kelia nauji paukščių gripo atvejai. Europos Sąjungos valstybėse šiais metais jau užregistruoti 196 šios ligos atvejai laukinėje faunoje ir 88 protrūkiai naminių paukščių laikymo vietose.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba gavo informaciją iš Lenkijos kolegų apie praeitą savaitę nustatytą aukšto patogeniškumo H5N8 paukščių gripo protrūkį naminių paukščių laikymo vietoje. Ūkyje su-naikinta daugiau kaip 1,8 tūkst. penimų žąsų.

2016 m. Europos valstybėse laukinėje faunoje paukščių gripo atvejai nustatyti: 79 – Šveicarijoje, 63 – Vokietijoje, 26 – Danijoje, 13 – Olandijoje, po 3 – Austrijoje ir Lenkijoje, po 2 – Kroatijoje, Rumunijoje, Suomijoje ir Prancūzijoje, 1 – Švedijoje.

Naminių paukščių laikymo vietose šiais metais ligos protrūkiai registruoti: 43 – Vengrijoje, 23 – Prancūzijoje, 12 – Vokietijoje, po 2 – Italijoje ir Austrijoje, po 1 – Lenkijoje, Švedijoje, Olandijoje, Austrijoje ir Danijoje.

Mano vyriausybė

KONCERTŲ SALĖSE

Nuostabasis balsų orkestras

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Ne veltui „Chanticleer” pramintas „pasaulį užvaldžiusiu vyrų chorą”. Šis Grammy apdovanotas ansamblis (jo pavadinimas pažodžiui išvertus iš prancūzų kalbos reiškia „skaidrus dainavimas”) mini savo veiklos 39-ąją sezoną. Prieš savaitę „Chanticleer” ir vėl lankėsi Čikagoje ir atliko kalėdinį koncertą ketvirtioje presbiterionų bažnyčioje, kuri yra Chestnut gatvėje, miesto centre. Panašų koncertą toje pačioje vietoje esu girdėjęs prieš kelerius metus. Tuomet nustebino tūkstantinė minia, sugužėjusi pasiklausyti „skaidraus” ansamblio iš San Francisco dainavimo. Šiomet eidamas jau žinojau, ko tikėtis, tad ne ką mažesnis žiūrovų skaičius, nepaisant labai šalto žiemos vakaro, jau nestebino. O lūkesčiai pasiteisino su kaupu – Chicago Symphony Orchestra (CSO) surengtas „Chanticleer” koncertas buvo nuostabus!

Ansamblių sudaro dvylika vyriškų balsų: kontratenorai Cortez Mitchell, Gerrod Pagenkopf, Kory Reid, Alan Reinhardt, Logan Shields, Adam Ward; tenorai Chris Albanese, Brian Hinman, Andrew Van Allsburg; baritonai ir bosai Eric Alatorre, Matthew Knickman, Marques Jerrell Ruff. Meno vadovas – William Fred Scott. „Chanticleer” repertuaras platus – nuo renesansinės muzikos iki džiaz, nuo „gospel” iki šiuolaikinių kūrinių. Kasmet „Chanticleer” atlieka daugiau nei šimtą koncertų – ne tik JAV, bet ir kitose šalyse (su jų gastrolių tvarkaraščiu galite susipažinti internetinėje svetainėje www.chanticleer.org).

Čikagoje atliktą šventinį koncertą susidarė iš dvi daly. Pirmoje vyra-

www.chanticleer.org nuotr.

Renesanso laikų kūriniai iš Anglijos, Italijos, Olandijos, Ispanijos, Vokietijos bei Prancūzijos. Šįsyk mane iki ašarų sujaudino jau praeityje „Chanticleer” koncerte girdėta senovinė katalonų kalėdinė giesmė (vadinama „villancico”), sukurta 1556 m. „E la don don” („Ir ji mūsų dama, Mergelė Marija. Ir ji mūsų dama. Visi šokime ir dainuokime”). Gal todėl man šis žaismingas kūrinys turėjo didelį poveikį, kad rudens teko iš arčiau susipažinti su katalonų kultūra viešnagės Ispanijoje metu.

Antroje koncerto dalyje skambėjo tradicinės ir populiaros angliskos, prancūziškos, vokiškos, lenkiškos, amerikietiškos kalėdinės giesmės. Jautėsi, kad žiūrovams labai patiko šis koncertas. Jį lydėjo audringi, nesiliaujantys plojimai. Žinant, kad dainuoti *a cappella* beveik dvi su puse valandos (su viena pertrauka) yra sunkus fizinis darbas, neįtikėtina yra tai, ką „Chanticleer” mums padovanojo. Šaunieji vyrai dainininkai atsisveikino amerikietiška daina „Have yourself a merry little Christmas” (kuri pirmąsyk nu-

skambėjo 1944 m. M.G.M. kino studijos filme „Meet Me in St. Louis” su legendine Judy Garland). Mačiau, kaip ne vienas koncerto dalyvis nubraukė ašarą.

Norintys pajusti Kalėdų dvasią su CSO dar turi galimybių. Šį savaitgalį, gruodžio 16–18 d. Michael Tilson Thomas diriguojamas orkestras atliks Stravinskio ir Saint-Saens kūrinius, o taip pat Prokofjevo siuitą „Romeo ir Džiuljeta”. Gruodžio 21–23 d. – tradicinis kalėdinis koncertas visai šeimai „Merry, Merry Chicago”. Apie visus Symphony Center renginius sužinosite internetinėje svetainėje www.cso.org arba paskambinę į bilietų kasą tel. 312-294-3000.

www.chanticleer.org nuotrauka ir bosai Eric Alatorre, Matthew Knickman, Marques Jerrell Ruff. Meno vadovas – William Fred Scott. „Chanticleer” repertuaras platus – nuo renesansinės muzikos iki džiaz, nuo „gospel” iki šiuolaikinių kūrinių. Kasmet „Chanticleer” atlieka daugiau nei šimtą koncertų – ne tik JAV, bet ir kitose šalyse (su jų gastrolių tvarkaraščiu galite susipažinti internetinėje sve-

tainėje www.chanticleer.org).

Čikagoje atliktas šventinis koncertas susidarė iš dviejų dalių. Pirmoje vyravo Renesanso laikų kūriniai iš Anglijos, Italijos, Olandijos, Ispanijos, Vokietijos bei Prancūzijos. Šįsyk mane iki ašarų sujaudino jau praeityje „Chanticleer” koncerte girdėta senovinė katalonų kalėdinė giesmė (vadinama „villancico”), sukurta 1556 m. „E la don don” („Ir ji mūsų dama, Mergelė Marija. Ir ji mūsų dama. Visi šokime ir dainuokime”). Galbūt šis žaismingas kūrinys turėjo didelį poveikį, nes rudens teko iš arčiau susipažinti su katalonų kultūra viešnagės Ispanijoje metu.

Antroje koncerto dalyje daugiausiai skambėjo tradicinės ir populiaros angliskos, prancūziškos, vokiškos, lenkiškos, amerikietiškos kalėdinės giesmės. Jautėsi, kad žiūrovams labai patiko šis koncertas. Jį lydėjo audringi, nesiliaujantys plojimai. Žinant, kad dainuoti „a cappella” beveik dvi su puse valandos (su viena pertrauka) yra sunkus fizinis darbas, neįtikėtina yra tai, ką „Chanticleer” mums padovanojo. Šaunieji vyrai dainininkai atsisveikino amerikietiška daina „Have yourself a merry little Christmas” (kuri pirmąsyk nuskambėjo 1944 m. M.G.M. kino studijos filme „Meet Me in St. Louis” su legendine Judy Garland). Mačiau, kaip ne vienas koncerto dalyvis nubraukė ašarą.

Norintys pajusti Kalėdų dvasią su CSO dar turi galimybių. Šį savaitgalį, gruodžio 16–18 d. Michael Tilson Thomas diriguojamas orkestras atliks Stravinskio ir Saint-Saens kūrinius, o taip pat Prokofjevo siuitą „Romeo ir Džiuljeta”. Gruodžio 21–23 d. – tradicinis kalėdinis koncertas visai šeimai „Merry, Merry Chicago”. Apie visus Symphony Center renginius sužinosite internetinėje svetainėje www.cso.org arba paskambinę į bilietų kasą tel. 312-294-3000.

Laisvės premijai nominuotas V. Adamkus: ji skirta visai išeivijai

Šiometinei Laisvės premijai nominuotas kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus sako, jog ištis iškovoję laisvę žmonės buvo Lietuvoje, o šios premijos teikimą jis priima ne kaip asmeninį, o visai išeivijai skiriamą apdovanojimą.

„Kad mano vardas atsidūrė tarp kandidatų, galiu tik išreikšti dėkingumą, bet tikrai atkovojusieji laisvę buvo namie, Lietuvoje. Man, kaip ir daugeliui kitų, buvusių už Lietuvos ribų, visas darbas buvo talkininkauti tautai prieiti prie tų žmonių, kurie turėjo įtakos laisvės išsaugojime visame pasaulyje, ir mes tą darėme visais galimais būdais. Aš lenkiuosi ir dėkoju už tą galimybę, kadangi svarstoma mano kandidatūra, ir aš tai priimu ne tik kaip asmeninę, bet aš galvoju, tai išreikšta (padėka) visai išeivijai, kuri talkininkavo lietuvių tautai jos kruvinoje kovoje už laisvę, ir tai parodo visos tautos vieningumą”, – trečiadienį sakė V. Adamkus.

Kartu jis sakė, kad Laisvės premija priklauso kiekvienam žmogui, ir tai „tam tikras rodiklis visai tautai, kuriuo keliu eiti į ateitį”. „Aš manau, kad Lietuva per savo 25-erius metus įrodė savo pajėgumą būti laisvos bendruomenės nariu, ir esu tikras, kad tuo keliu eidami pasieksime, ko kiekvienas

Valdas Adamkus

A. Ufarto nuotr.

iš mūsų, suprasdamas tikrąją laisvės prasmę, siekiame ir tikimės, kad ji bus įgyvendinta”, – kalbėjo kadenciją baigęs prezidentas. Seimo komisija šiomet Laisvės premiją siūlo įteikti dviem politikams: kadenciją baigusiam Prezidentui Valdui Adamkui už 2016 metus ir pirmajam šalies vadovui atkūrus nepriklausomybę Vytautui Landsbergiui už 2015 metus.

Sovietų okupacijos metus Jungti-

Vytautas Landsbergis

M. Ažušilio nuotr.

nėse Valstijos praleidęs V. Adamkus grįžęs į Lietuvą dvi kadencijas ėjo Prezidento pareigas ir daug prisidėjo prie Lietuvos ištvirtinimo Vakaruose prisijungiant prie Europos Sąjungos (ES) ir NATO. Seimo komisija pernykštei premijai buvo pasiūliusi V. Landsbergį, tačiau tą siūlymą atmetė praėjusios kadencijos Seimas. Seimo teisininkai galimybę įteikti pernai nepaskirtą premiją buvo įvertinę skepti-

tiškai, tačiau komisijos nariai laikėsi pozicijos, kad įstatymas, nors ir pavėluotai, turi būti įgyvendintas.

Laisvės premija siekiama įvertinti asmenų ir organizacijų laimėjimus ir indėlį ginant žmogaus teises, plėtojant demokratiją, skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą kovojant už Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvą apsisprendimą ir suverenitetą. Pretendentais Laisvės premijai gauti gali būti Lietuvos ir užsienio valstybių fiziniai, viešieji ir privatus juridiniai asmenys, nusipelnę laisvei, demokratijai ir žmogaus teisėms.

Laisvės premiją Lietuvos Seimas įsteigė 2011 m. rugsėjo 15 dieną. Premija siekia 5 tūkst. eurų. Ji teikiama kasmet sausio 13-ąją per iškilmingą Laisvės gynėjų dienos minėjimą.

Pirmoji Laisvės premija buvo skirta Rusijos kovotojui už laisvę, žmogaus teises ir demokratiją Sergejui Kovaliovui, antroji – Lietuvos laisvės lygos įkūrėjui politikui kaliniui Antanui Terleckui, trečioji – pagrindinės spaudos leidinio „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos” steigėjui, arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui. Ketvirtoji premija pernai įteikta Lenkijos disidentui, dienraščio „Gazeta Wyborcza” vyriausiajam redaktoriui Adam Michnik.

BNS

MANO VIRTUVĖ

Ruošiamės Kūčioms (2)

BARŠTELIAI SU „AUSYTĖMIS“

Baršteliams ir „ausyčių“ įdarui reikės:
2 litrų (apie 1/2 galono) + 4-5 puodelių vandens
2 sv virtų burokėlių (labai tinka ir rauginti, jei turite laiko tuo užsiimti)
3-3,5 oz džiovintų baravykų
2 svogūnų (susmulkintų)
2-3 šaukštų sviesto,
2 kvapiųjų ir 2 juodųjų pipirų
lauro lapelio
citrinos sulčių
žiupsnelio cukraus
1 šaukšto džiovėsėlių
1 kiaušinio
maltų pipirų, druskos

„Ausyčių“ tešlai reikės:
1 puodelio miltų
1 kiaušinio,
druskos

Paruošti barštelius.
Grybus nuplauti, užpilti 4-5 puodeliais šalto vandens ir palikti kelioms valandoms. Išmirkusius grybus tame pačiame vandenyje ir pavirti, kol jie suminkštės. Nuovirą perkošti: skystį perpilti į puodą ir atidėti, o grybus atausinti ir smulkiai supjaustyti.
Virtus burokėlius nulupti, sutarkuoti burokine tarka ir sudėti į didesnę puodą. Užpilti 2 litrais šalto vandens, įdėti pipirus, lauro lapelį ir vieną smulkintą svogūną.
Pavirti sriubą apie 20 minučių. Atausinti, perkošti ir supilti į grybų nuovirą. Vėl pakaitinti, paskaninus žiupsneliu cukraus, pipirais, druska ir citrinos sultimis. (Pastaba: jei naudojate raugintus burokėlius, cukraus ir citrinos sulčių nereikės). Į karštą burokėlių nuovirą įdėti šaukštą sviesto ir išmaišyti.

Paruošti įdarą „ausytėmis“.

Smulkiai supjaustytą svogūną pakepinti svieste. Pridėti apvirtus ir susmulkintus baravykus, įberti šaukštą džiovėsėlių ir dar pakepinti. Kai masė ataus, įmušti kiaušinį, paskaninti druska, pipirais ir išmaišyti.
Tešlą užminkyti iš puodelio miltų, trupučio druskos ir kiaušinio (jei kiaušinis nedidelis, reikia įpilti truputį vandens, kad tešla nebūtų per kieta). Plonai ją iškočioti ir supjaustyti nedideliais kvadratėliais. Ant kiekvieno kvadratėlio dėti įdaro, sulenkti tešlą per įstrižainę, užspausti kraštus ir sujungti suformuotų trikampėlių kampus – gaunasi „ausytės“.
„Ausytės“ sudėti į pasūdytą vandenį ir išvirti (kai virtiniai puode iškyla, paprastai reiškia, kad jie jau išvire). „Ausytės“ kiaurasamčiu išimti iš puodo, sudėlioti į paruoštas lėkštes ar dubenėlius ir užpilti karštais baršteliais.

KARPIS DREBUČIUOSE

Reikės:
1 kg (2 sv) karpio
1 riekelės batono, išmirkytos 1/2 puodelio grietinės
2 svogūnų
1 skiltelės česnako

2 nedidelių morkų
1 petražolės šaknies
1 saliero stiebo
pundelio petražolių (sukapotų)
1 kiaušinio
1 lauro lapelio
džiovinto mairūno
4 juodųjų pipirų
aliejaus (kepinui)
2 šaukštų sviesto (ištirpinto)
druskos
1 šaukšto želatinos

Žuvį nuskusti, išvalyti neperpjaunant papilvės, nuplauti ir supjaustyti gabalais. Iš kiekvieno gabalo išimti žuvies mėsą, esančią tarp stuburo ir odos, paliekant stuburo kaulą (odos neišmesti!).
Žuvies galvą, pelekus, kaulus dėti į puodą (geriau platesnį, negilų), įmesti morką, svogūną, lauro lapą, pipirus, saliero stiebą, užpilti viską 1 litru vandens ir virti ne mažiau valandos ant labai mažos ugnies, puodą pridengus dangčiu.
Per tą laiką įdaryti žuvį. Išimtą karpio mėsą sumalti. Smulkiai kapotą česnaką ir svogūną suberti į įkaitintą su aliejumi keptuvę ir kelias minutes pakepinti. Suberti burokine tarka sutarkuotą morką ir petražolės šaknį. Padruskinti, papipirinti ir viską dar pakepinti. Grietinėlėje išmirkytą batoną ir pakepintas daržoves sudėti į žuvies faršą, įmušti kiaušinį, suberti kapotas petražoles ir viską išmaišyti. Įberti druskos, pipirų, labai tinka pridėti džiovinto mairūno. Įpilti ištirpintą sviestą ir gerai išmaišyti.

Gautu faršu prikimšti kiekvieno gabalo odą. Į verdantį žuvies sultinį atsargiai vienu sluoksniu sudėti įdarytus žuvies gabalus ir virti dar apie 20-30 min. Išvirus, farširuotą žuvį atsargiai išimti ir gražiai sudėti į gilesnį dubenį ant jo dugne išdėliotų virtos morkos griežinėlių ir petražolių lapelių.
Sultinį perkošti, paragauti ar užtenka druskos. Keliuose šaukšteliuose šalto vandens ištirpinti nepilną šaukštą želatinos. Į perkoštą sultinį supilti ištirpintą želatiną ir nuolat maišant pavirti ant mažos ugnies, kol želatina galutinai ištirps (bet neužvirti!). Sultinį pravėsinti.

Šiltu sultiniu užpilti dubenyje išdėliotus karpio gabalus, kad apsemtų. Pabarstyti petražolėmis. Kai visai ataus, dėti į šaldytuvą, kad sustingtų.
Tokį farširuotą karpį drebučiuose skanu valgyti su krienais. Galima paruošti ir krienų padažą: pirktinius krienus sumaišyti su šaukšteliu rudo cukraus ir keliais šaukštais riebios grietinės. (Pastaba: šis padažas labai tinka ne tik prie žuvies, bet ir prie mėsos, ypač virto liežuvio.)
Džiugaus Kalėdų laukimo!

Jūsų Indrė

Linksmų Kalėdų švenčių
ir laimingų Naujų 2017 metų
visiems tautiečiams ir Lietuvių Tautinių
kapinių sklypų savininkams linki

Čikagos Lietuvių Tautinių kapinių vadovybė-direktoriai

Arūnas Buntinas, pirmininkas
Emma A. Petraitis, vicepirmininkas
Pamela Rice, sekretorė
Dainius Brazaitis, išdininkas
Tauras Šmulskštys, išdininko pav.
Ramūnas Buntinas, darbo kom. pirmininkas
Direktoriai – Paul Karlovics, Hilde A. Kuzas, Anthony
Simenas, Ruta Simenas
Administratorius Saulius B. Balsys

Lietuvių Tautinės kapinės
8201 S. Kean Ave.
Justice, IL 60458-1720
(708) 458-0638, fax (708) 458-7719
Kapinės įsteigtos 1911 metais

ATLANTIC Express Corp. SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPA

Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių, gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmenų turto perkraustymą

Asmeninės siuntos 708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų 630-774-2136

Sekite savo siuntas: AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas 8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Šiuo metu jau surinkinėjame siuntas kalėdoms!

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas 8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455 Tel: 708-907-3000

Rūta 6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

Florist Queen 1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563 Tel: 630-450-2014

Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

Biomed 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676

Always with Flowers (Royal Petal Inc.) 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

Romanian American Network 6201 W. Howard St. 83 Niles, IL 60714 Tel: 847-897-6710

Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago 2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629 Tel: 773-476-2655

Real Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėja 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

Biomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430

Kalyra 338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074 Tel: 847-776-7766

Continental USA 2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622 Tel: 773-489-9770

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.
Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel. 773-585-9500

www.draugofondas.org

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Gruodžio 16 d., penktadienį, 6:30 val.** v. Sla307 Art Space (307 W 30th Street, New York, NY 10001) vyks iliustracijų knygos „Daydream Carousel“ pristatymas. Daugiau informacijos apie knygą rasite internetinėje svetainėje www.daydreamcarousel.com. Visi labai laukiami!

■ **Gruodžio 17 d., šeštadienį, 6 val. v.** Moose Lodge (51 Madison St., Riverhead, NY 11901) visus visus, didelius ir mažus, JAV LB Rytinio Long Island apylinkė maloniam kviečia į labai smagią ir linksmą Kalėdinę šventę „Muzikinės Kalėdos“ kartu su muzikantu-DJ Eugenijumi Dicevičiumi. Daugiau informacijos tel. 631-764-1932. arba el. paštu: rasamaja@gmail.com.

■ **Gruodžio 17 d., šeštadienį, 5 val. p. p.** Clevelando Lietuvių namų viršutinėje salėje vyks Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Kalėdinis vakaras. Vaikų programėlė, Kalėdų Senelis, vaišės, miela draugija. Laukiami dideli ir maži. Daugiau informacijos tel. 216-258-5752.

■ **Šį šeštadienį, gruodžio 17 d., 1 val. p. p.** galerija „Siela“ (Pasaulio lietuvių centre, Lemonte) kviečia į Meno mokyklos vaikų darbų parodą. Tai gražus ir prasmingas pirmojo semestro užbaigimas. Kiek išmokta, kiek patirta! Užsukite pasidžiaugti

kartu su mokiniais, jų mokytojais, tėveliais ir draugais! Paroda veiks iki 2017 m. sausio 9 d.

■ **Gruodžio 18 d., sekmadienį, po 10 val.** r. lietuviškų šv. Mišių Apreiškimo bažnyčioje, kviečiame atvykti į Mt. Carmel bažnyčios salę (Havemeyer Str. kampas ir North 8th Str., Brooklyn NY 11211), kur NY Maironio mokyklos mokiniai ruošia saunią programą! Visų laukia tradiciniai Kūčių valgiai, Kalėdinės giesmės, Kalėdų Senelis!!!

■ **Gruodžio 24 d., šeštadienį, Kūčių vakarą,** 10 val. v. Apreiškimo parapijoje (259 N 5th St., Brooklyn, NY 11211) bus atnašaujamos Bernelių šv. Mišios. Kalėdinės giesmės choras giedos nuo 9 val. v. Po Bernelių Mišių visi kviečiami į parapijos salę kalėdiniais užkandžiams. Kalėdų dieną Apreiškimo parapijoje 10 val. r. šv. Mišių nebus.

■ **Gruodžio 31 d., šeštadienį, 8 val. v. PLC** pokylių salėje (14911 127th St., Lemont, IL 60439) vyks Naujųjų metų sutikimas su legendine grupe „Studija“. Bilietus galima užsisakyti tel. 630-640-9817, 708-668-6214. Bilietai taip pat parduodami „Old Vilnius“, „Smilga“, „Rūta“, „Lithuanian Plaza“, PLC ir Maironio lituanistinės mokyklos raštinėse.

Jaunimo centro vakarienės, vykusios gruodžio 4 dieną, metu buvo paskelbti šie loterijos laimėtojai: 100 dol. – **Antanas Valavičius**, Chicago, Illinois; 150 dol. – **Kęstutis Keblys**, Baton Rouge, Louisiana; 250 dol. – **Antanas Kevličius**, Chicago, Illinois; 500 dol. – **Erika Jankūnienė**, Plainfield, Illinois.

Sveikiname laimėtojus, jiems bus išsiųsti čekiai.

Dėkojame visiems loterijos dalyviams.

Pasidalinkite nuomone

facebook

www.facebook.com/draugolaikrastis

www.draugas.org

LITHUANIAN RESEARCH AND STUDIES CENTER
LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRAS

1946–1982–2012

Nuoširdžiai sveikiname Jus su artėjančiomis šv. Kalėdomis ir ateinančiais Naujaisiais metais – tegul jie būna laimingi, kupini vilties, prasmingų darbų ir sėkmės. Lai šventinė nuotaika, pripildžiusi širdis šviesos, džiaugsmo ir viltingo laukimo, neapleidžia Jūsų visus metus.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras

LIETUVIŠKAS PYRAGAS
visoms šventėms

RAGUOLIS

2, 3, 5 arba 10 svarų
Siunčiame į visas valstijas
30 metų patirtis

Juozas Liūdžius
New Britain, CT

Tel: 860-223-2380,

Fax: 860-224-3341

El. paštas:

JBL101@webtv.net

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Skaitykite
„Draugą“ greičiau!
www.draugas.org

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS
Romas Dambrauskas

Gruodžio 31 d. 8 val. v.

Nativity BVM

6812 S. Washtenaw Ave.
Chicago, IL 60629

Bilietus galite užsisakyti tel. 773-776-4600 (Audra), arba nusipirkti sekmadieniais po 11 val. r. šv. Mišių bažnyčios prieangyje, o darbo dienomis – klebonijoje. Kaina 80 dol., po Šv. Kalėdų – 100 dol. Paskubėkite!